

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DIGITALNO PREOBRAZBO
Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana

Na podlagi tretjega odstavka 7. člena Zakona o podpornem okolju za podjetništvo (ZPOP-1) (Uradni list RS, št. 102/07, 57/12, 82/13, 17/15, 27/17, 13/18 – ZSInv in 40/23 – ZZrID-A) v nadaljnjem besedilu ZPOP-1 sprejem

Dopolnjen

PROGRAM UKREPOV SPODBUJANJA PODJETNIŠTVA
MINISTRSTVA ZA DIGITALNO PREOBRAZBO
V OBDOBJU 2022-2030

mag. Ksenija Klampfer

MINISTRICA

Informacije o dokumentu

Naslov dokumenta:	Program ukrepov spodbujanja podjetništva Ministrstva za digitalno preobrazbo v obdobju 2022-2030
Kratek naziv	Program ukrepov MDP
Kraj in datum dokumenta	Ljubljana, 25. 2. 2025
Številka dokumenta	007-66/2023-3150/61
Verzija dokumenta	6
Verzija dokumenta, datum dokumenta, datum podpisa Številka dokumenta	1 19. 2. 2024 5. 3. 2024 007-66/2023-3150/42
Verzija dokumenta, datum dokumenta, datum podpisa Številka dokumenta	2 22. 5. 2024 27. 5. 2024 007-66/2023-3150/53
Verzija dokumenta datum dokumenta, datum podpisa Številka dokumenta	3 9. 7. 2024 10. 7. 2024 007-66/2023-3150/55
Verzija dokumenta datum dokumenta, datum podpisa Številka dokumenta	4 8. 8. 2024 13. 9. 2024 007-66/2023-3150/58
Verzija dokumenta datum dokumenta, datum podpisa Številka dokumenta	5 17. 1. 2025 20. 1. 2025 007-66/2023-3150/59
Odgovorne osebe	mag. Jurij Dolžan, MDP
Osebe vključene v pripravo	mag. Jurij Dolžan, MDP Vilma Režek, MDP Miha Movrin, MDP Saša Kek, MDP Mitja Kovačič, MDP dr. Martin Marzidovšek, MDP mag. Špela Kern, MDP Gregor Bohnec, MDP
Naslovna fotografija	Gerd Altmann, License: CC0 Public Domain

KAZALO

1	IZHODIŠČNI STRATEŠKI DOKUMENTI.....	2
2	NAMEN	2
3	CILJI.....	2
4	PRAVNE PODLAGE.....	3
5	NAČIN IZVEDBE.....	3
	PREJEMNIKI POMOČI	4
6	NAČELA, POGOJI IN MERILA ZA DODELJEVANJE DRŽAVNE POMOČI.....	5
6.1	NAČELA DODELJEVANJA JAVNIH SREDSTEV	6
6.2	POGOJI ZA DODELJEVANJE JAVNIH SREDSTEV	6
6.2.1	<i>Do javnih sredstev je upravičen upravičenec:.....</i>	<i>6</i>
6.2.2	<i>Do pomoči niso upravičeni:</i>	<i>8</i>
6.2.3	<i>Nenamenska uporaba sredstev</i>	<i>10</i>
6.3	POGOJI ZA DODELJEVANJE POMOČI ZA MSP	10
6.4	POGOJI ZA DODELJEVANJE POMOČI ZA RAZISKAVE IN RAZVOJ TER INOVACIJE	10
6.4.1	<i>Pomoč za raziskovalne in razvojne projekte.....</i>	<i>11</i>
6.4.2	<i>Pomoč v okviru sofinanciranih raziskovalnih in razvojnih projektov.....</i>	<i>13</i>
6.4.3	<i>Pomoč za naložbe za preskusne in eksperimentalne infrastrukture</i>	<i>14</i>
6.4.4	<i>Pomoč za inovacijske grozde.....</i>	<i>15</i>
6.4.5	<i>Pomoči za inovacije za MSP.....</i>	<i>16</i>
6.4.6	<i>Pomoč za procesne in organizacijske inovacije.....</i>	<i>16</i>
6.5	POGOJI ZA DODELJEVANJE POMOČI ZA USPOSABLJANJA	17
6.6	POGOJI ZA DODELJEVANJE POMOČI »DE MINIMIS«	18
7	PODROČJA IZVAJANJA PROGRAMA.....	21
7.1	NAPREDNE DIGITALNE TEHNOLOGIJE IN PODPORNO OKOLJE ZA POSPEŠITEV DIGITALNEGA PREOBLIKOVANJA GOSPODARSTVA	21
7.1.1	<i>Predstavitev področja.....</i>	<i>21</i>
7.1.2	<i>Opis ukrepa Podpornega okolja za digitalno preobrazbo</i>	<i>22</i>
7.1.3	<i>Cilji, rezultati in kazalniki</i>	<i>23</i>
7.2	PODPORNO OKOLJE ZA PODATKOVNI PROSTOR ZA PAMETNE SKUPNOSTI.....	28
7.2.1	<i>Predstavitev področja.....</i>	<i>28</i>
7.2.2	<i>Opis ukrepa podpornega okolja za podatkovni prostor za pametne skupnosti.....</i>	<i>29</i>
7.2.3	<i>Rezultati</i>	<i>31</i>
7.3	PODPORNO OKOLJE NA PODROČJU ČIPOV IN POLPREVODNIŠKIH TEHNOLOGIJ.....	34
7.3.1	<i>Predstavitev področja.....</i>	<i>35</i>
7.3.2	<i>Opis ukrepa podpornega okolja za čipe in polprevodnike.....</i>	<i>35</i>
7.3.3	<i>Rezultati</i>	<i>36</i>
7.4	PODPORNO OKOLJE NA PODROČJU TEHNOLOGIJ UMETNE INTELIGENCE.....	45
7.4.1	<i>Predstavitev področja.....</i>	<i>45</i>
7.4.2	<i>Opis ukrepa podpornega okolja za tehnologije (UI)</i>	<i>46</i>
f)	<i>Poglobljena strokovna podpora na področju umetne inteligence.....</i>	<i>48</i>
7.4.3	<i>Rezultati</i>	<i>49</i>

1 IZHODIŠČNI STRATEŠKI DOKUMENTI

Program ukrepov spodbujanja podjetništva Ministrstva za digitalno preobrazbo v obdobju 2022 – 2030 (v nadaljnjem besedilu: Program ukrepov) temelji na strateških dokumentih: Digitalna Slovenija 2030 – Krovna strategija razvoja informacijske družbe do leta 2030, Strategija digitalne transformacije gospodarstva, Slovenska industrijska strategija 2021 – 2030, Strategija pametne specializacije 2030 (S5), Nacionalni strateški časovni načrt za digitalno desetletje, Nacionalni program spodbujanja razvoja in uporabe umetne inteligence v Republiki Sloveniji do leta 2025 (NpUI).

Program ukrepov predstavlja dokument za izvedbo ukrepov, ki jih predvidevajo nadrejeni strateški dokumenti na področju digitalne preobrazbe Slovenije.

Septembra 2023 je začela veljati Uredba o vzpostavitvi okvira ukrepov za okrepitev evropskega polprevodniškega ekosistema (Akt o čipih). Ambicija EU je, da s pomočjo Akta o čipih zagotovi razvoj uspešnega polprevodniškega ekosistema in prožne dobavne verige (ukrepi za pripravo, predvidevanje in odzivanje na prihodnje motnje v dobavni verigi). Akt o čipih v okviru 1. stebra – Pobuda čipi za Evropo naslavlja pobudo za izgradnjo infrastrukture v sinergiji z raziskovalnimi programi EU ter zagotavljanje podpore zagonskim ter malim in srednjim podjetjem.

2 NAMEN

Program predstavlja podlago za dodeljevanje javnih sredstev za namen spodbujanja podjetništva in zagotavljanja učinkovitega podjetniškega okolja, ki jih dodeljuje Ministrstvo za digitalno preobrazbo (v nadaljnjem besedilu: MDP). Namen programa ukrepov je povezati finančne spodbude MDP in jih osredotočiti na ključne razvojne cilje krovne Strategije Digitalna Slovenija 2030. Nabor ukrepov MDP je v tem dokumentu usmerjen v hitrejše digitalno preoblikovanje gospodarstva ter s tem v zagotavljanje učinkovitega podjetniškega okolja.

Namen Programa ukrepov je vzpostaviti podporni ekosistem za digitalno preobrazbo z namenom zagotavljanja učinkovitega podjetniškega okolja. Usmerjen je v doseganje medsektorskih multiplikativnih razvojnih učinkov, ki bodo pospešili digitalno preoblikovanje in omogočili izrabo razvojnih priložnosti informacijsko-komunikacijskih tehnologij (v nadaljnjem besedilu: IKT) s čemer bo lahko gospodarstvo sledilo najnaprednejšim trendom razvoja. S predvidenimi ukrepi želimo povečati vlaganja v IKT, dvigniti produktivnost, gospodarsko rast in zaposlitvene možnosti za prihodnje potrebe na trgu. Spodbuditi želimo večjo uporabo IKT rešitev, storitev in infrastrukture za digitalno preobrazbo gospodarstva in posledično Slovenije.

Dokument zajema cilje, načela in tudi vsebinsko predstavitev področij ter ukrepe. Ukrepi predstavljajo zaokroženo celoto istovrstnih, vsebinsko usklajenih aktivnosti in načeloma niso posebej usmerjene v posamezni sektor/panogo.

3 CILJI

Splošni cilj Programa ukrepov je:

- zagotavljanje pospešenega digitalnega preoblikovanja družbe, države, lokalnih skupnosti in gospodarstva ter s tem vzpostavitev učinkovitega podjetniškega okolja.

Specifični cilji Programa ukrepov so:

- Cilj programa ukrepov je zagotoviti MSP-jem svetovanje pri digitalni preobrazbi ter s tem zagotoviti učinkovito podjetniško okolje.
- Cilj programa ukrepov je vzpostaviti učinkovito podporno okolje grozdov za digitalno preoblikovanje družbe, države, lokalnih skupnosti in gospodarstva ter s tem v zagotavljanje učinkovitega podjetniškega okolja. Cilj je zagotoviti podjetjem in drugim organizacijam pomoč pri raziskovalnih in razvojnih projektih, pomoč za naložbe za preskusne in eksperimentalne infrastrukture, pomoč za inovacije za MSP ter pomoč za procesne in organizacijske inovacije.
- Cilj programa ukrepov je zagotoviti podporo usposabljanjem za uporabo naprednih digitalnih tehnologij, robotike, avtomatizacije, poslovnih modelov in konceptov. Cilj sheme je tudi pomoč pri prenosu znanj iz visokošolskih in raziskovalnih organizacij v prakso.

4 PRAVNE PODLAGE

Pravne podlage:

- Zakon o podpornem okolju za podjetništvo (ZPOP-1) (Uradni list RS, št. 102/07, 57/12, 82/13, 17/15, 27/17, 13/18 – ZSInv in 40/23 – ZzrID-A); v nadaljnjem besedilu: ZPOP-1),
- Program je pripravljen ob upoštevanju pogojev v Uredbi Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgov pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L št. 187 z dne 26. 6. 2014, str. 1-78), zadnjič spremenjena z Uredbo Komisije (EU) 2023/1315 z dne 23. junija 2023 o spremembi Uredbe (EU) št. 651/2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgov pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe ter Uredbe (EU) 2022/2473 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za podjetja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo, predelavo in trženjem ribiških proizvodov in proizvodov iz akvakulture, za združljive z notranjim trgov z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe (UL L št. 167 z dne 30. 6. 2023, str. 1-90); v nadaljnjem besedilu: Uredba 651/2014/EU.
- Uredba Komisije (EU) 2023/2831 z dne 13. decembra 2023 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči de minimis

5 NAČIN IZVEDBE

Izvedba posameznega ukrepa iz tega programa je možna v obliki ene ali več shem državnih pomoči (v nadaljnjem besedilu: pomoč) ali v obliki financiranja, ki se ne uvršča v državno pomoč.

Program ukrepov izvaja MDP. V določenih primerih MDP nastopa kot upravljavec, sodelujoči organi pa so lahko ARIS, Ministrstvo za obrambo RS, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport in Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije.

Prejemniki javnih sredstev v okviru programa MDP so EDIH-i in ostali kompetenčni centri (konzorciji), gospodarski subjekti in druge javne in zasebne organizacije. Evropska digitalna inovacijska središča (EDIH) so konzorciji javnih in zasebnih organizacij, ki delujejo po načelu "vse na enem mestu" in ki podjetjem in organizacijam javnega sektorja pomagajo, da se odzovejo na digitalne izzive in postanejo bolj konkurenčni. EDIH-i, pa tudi ostali kompetenčni centri (konzorciji) podpirajo podjetja pri izboljšanju poslovnih/proizvodnih procesov, izdelkov ali storitev z uporabo digitalnih tehnologij, in sicer tako, da:

- z zagotavljanjem dostopa do tehničnega strokovnega znanja in testiranja ter z možnostjo "testiranja pred investiranjem",
- z zagotavljanjem inovacijskih storitev, kot so svetovanje o financiranju, usposabljanje in razvoj znanj, ki so ključnega pomena za uspešno digitalno preobrazbo,
- pomočjo podjetjem pri reševanju okoljskih vprašanj, zlasti pri uporabi digitalnih tehnologij za trajnost in krožnost.

Postopek dodeljevanja državnih pomoči

V skladu z Zakonom o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZfisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-10 in 76/23) in ZPOP-1, se javna sredstva dodeljujejo z javnim razpisom. Sredstva za projekte, ki se sofinancirajo iz sredstev proračuna EU in ki so bili izbrani na javnem razpisu, ki ga je izven RS izvedel naročnik, ki izvršuje proračun EU, se lahko, na podlagi 1. alineje prvega odstavka 106.j člena ZJF dodelijo na podlagi neposredne pogodbe.

Prejemniki pomoči

Prejemniki pomoči so pravne osebe in samostojni podjetniki, ki se ukvarjajo z gospodarsko dejavnostjo (v nadaljnjem besedilu: podjetja).

Oprelitev malih in srednje velikih podjetij je natančneje opredeljena v prilogi 1 tega Programa ukrepov.

Za velika podjetja se šteje podjetja, ki ne sodijo v opredelitev mikro, malih ali srednje velikih podjetij.

Oprelitev upravičenca državne pomoči ni odvisna od njegovega pravnega statusa, tj., ali je organizirano po javnem ali zasebnem pravu, ali gospodarske narave, tj. pridobitne ali nepridobitne. Za njegovo opredelitev kot podjetje je odločilno, ali izvaja gospodarsko dejavnost, ki vključuje ponujanje proizvodov ali storitev na določenem trgu. Zato so poleg podjetij lahko upravičenci do državne pomoči tudi "organizacije za razširjanje raziskav in znanja" ali "raziskovalne organizacije". To so akademske ustanove oziroma raziskovalne organizacije, kot so univerze in raziskovalni inštituti. Glavni cilj teh organizacij je neodvisno izvajanje temeljnih, industrijskih raziskav ali eksperimentalnega razvoja ter razširjanje rezultatov teh dejavnosti. To vključuje izobraževanje, publikacije in prenos znanja. Te organizacije lahko opravljajo tudi gospodarske dejavnosti, vendar morajo biti financiranje, stroški in prihodki gospodarskih dejavnosti strogo ločeni od njihovih osnovnih, negospodarskih dejavnosti. Podjetja, ki bi lahko imela odločilen vpliv na te organizacije, na primer kot delničarji ali člani, ne smejo imeti prednostnega dostopa do rezultatov raziskovalnih dejavnosti.

Dejavnosti raziskovalnih organizacij in raziskovalnih infrastruktur, ki se na splošno ne obravnavajo kot gospodarske dejavnosti in se lahko financirajo brez omejitev, povezanih z državno pomočjo, pod pogojem, da so jasno ločene od morebitnih gospodarskih dejavnosti organizacije, so:

- Izobraževanje: Usmerjeno v razvoj večjega števila in boljše usposobljenih človeških virov, organizirano v okviru nacionalnega sistema izobraževanja, večinoma financirano in nadzorovano s strani države.
- Neodvisne temeljne in uporabne raziskave: Osredotočene na pridobivanje novega znanja in boljše razumevanje, vključno s sodelovanjem z drugimi raziskovalnimi organizacijami.
- Razširjanje rezultatov raziskav: Obsega aktivnosti, kot so objavljane v znanstvenih revijah, vzpostavitev prosto dostopnih zbirk podatkov in zagotavljanje odprtokodne programske opreme, ki so nediskriminatorne in neizključujoče.

- Prenos znanja: Vključuje dejavnosti, kot so izobraževalni programi in seminarji, ki jih organizirajo raziskovalne institucije, pri čemer se vsi dobički iz teh dejavnosti reinvestirajo v osnovne dejavnosti organizacije.

6 NAČELA, POGOJI IN MERILA ZA DODELJEVANJE DRŽAVNE POMOČI

V tem poglavju so določena načela, pogoji in merila za dodeljevanje pomoči. Podrobnejši pogoji in merila se določijo v javnih razpisih in javnih pozivih.

Merila za izbor:

Merilo: Sposobnost in izkušnje

- Prijavitelj izkazuje sposobnost in izkušnje (projekti) na vseh štirih zahtevanih področjih delovanja EDIH: test before invest, veščine in usposabljanja, podpora pri iskanju vlagateljev, podpornik inovacijskemu sistemu in promotor mreženja.
- Prijavitelj izkazuje reference osebja na področjih, smiselno povezanih z vlogo. Navedeni so članki ali dokazila o vodenju projektov ali sodelovanju v njih, na področju delovanja, za katerega je vložena vloga, za osebe, ki bodo vključene v delovanje EDIH.
- Prijavitelj izkazuje izkušnje mednarodnega sodelovanja (projekti, članstvo ipd.). Navedene so tuje države ali mednarodne institucije, s katerimi prijavitelj sodeluje na področju, ki je smiselno povezano z vlogo (npr. Obzorje, EEN, Start:up, Invest EU, Interreg itd.)

Merilo: Strateške usmeritve

- Usmeritev (specializacija) področja delovanja.
- Skladnost opisanih aktivnosti z ugotovljenimi nacionalnimi in evropskimi izzivi na področju digitalne preobrazbe in opredeljena morebitna tveganja.

Merilo: Ustreznost izvedbenega načrta

- Opis organizacijske strukture
- Ciljne skupine in njihove potrebe.
- Število predvidenih aktivnosti (npr. dogodki, delavnice, forumi, usposabljanja, promocijske aktivnosti itd.).

Merilo: Izvedljivost in finančna vzdržnost programa/projekta

- Izvedbeni načrt
- Preglednost finančne konstrukcije
- Jasna razmejenost virov finančne konstrukcije (npr. delitev na zasebne, javne)

Merilo: Trajnost predvidenih rezultatov

- Trajnost učinkov

Dodatno se upoštevajo naslednja merila:

Ustreznost

- usklajenost s cilji in dejavnostmi kot so: nadgradnja konzorcijev, da zagotovijo celoten niz storitev, vključno s potrebno infrastrukturo, na določenem geografskem območju, ki pokriva potrebe lokalnih malih in srednje velikih podjetij ter/ali organizacij javnega sektorja v zvezi

z njihovo digitalno preobrazbo. Povezava konzorcijev z drugimi in s projekti izbranimi v programu Digitalna Evropa za razvoj zmogljivosti na področju visokozmogljivega računalništva, umetne inteligence, kibernetike, varnosti, naprednih digitalnih veščin ter pospeševanja najboljše uporabe tehnologij,

- prispevek k dolgoročnim ciljem politike, ustreznim politikam in strategijam ter sinergije z dejavnostmi na evropski in nacionalni ravni,
- obseg, v katerem bi projekt okrepil in zavaroval dobavno verigo digitalne tehnologije v EU,
- obseg, v katerem lahko projekt premaga finančne ovire, kot je pomanjkanje tržnega financiranja.

Izvajanje

- zrelost projekta,
- zanesljivost izvedbenega načrta in učinkovita uporaba virov,
- sposobnost prijaviteljev in po potrebi celotnega konzorcija za izvedbo predlaganega dela.

Vpliv

- obseg, v katerem bo projekt dosegel pričakovane rezultate in izide, navedene v razpisu, ter po potrebi načrti za razširjanje in sporočanje dosežkov projekta,
- obseg, v katerem bo projekt okrepil konkurenčnost in prinesel pomembne koristi za družbo,
- obseg, v katerem projekt obravnava okoljsko trajnost in cilje evropskega zelenega sporazuma, v smislu neposrednih učinkov in/ali ozaveščenosti o učinkih na okolje.

6.1 Načela dodeljevanja javnih sredstev

Načela dodeljevanja javnih sredstev:

- načelo gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti,
- načelo zagotavljanja konkurence med ponudniki,
- načelo transparentnosti,
- načelo enakopravne obravnave ponudnikov,
- načelo sorazmernosti,
- pomoč države je nujna zaradi doseganja strateških razvojnih ciljev,
- pomoč je namenjena področjem, ki jih trg pokriva nezadovoljivo,
- pomoč je namenjena spodbujanju razvojnih aktivnosti na področju naprednih tehnologij,
- pomoč bo omogočila ustrezno povezovanje deležnikov.

6.2 Pogoji za dodeljevanje javnih sredstev

6.2.1 Do javnih sredstev je upravičen upravičenec:

- podjetje in raziskovalna organizacija, kot je opredeljeno v točki 4
- ki ima sedež, poslovno enoto ali podružnico upravičenca, ki je v Republiki Sloveniji (drugi odstavek 5. člena ZPOP-1). Pomoč je dovoljena tudi za podjetje s sedežem v katerikoli drugi državi članici Evropske unije, ki ima v trenutku plačila pomoči podružnico v Republiki Sloveniji,
- ki nima neporavnanih obveznosti do Republike Slovenije iz naslova davkov in prispevkov (drugi odstavek 5. člena ZPOP-1),
- ki ni podjetje v težavah.

Podjetje v težavah pomeni podjetje, za katerega velja vsaj ena od naslednjih okoliščin:

- a. če je v primeru družbe z omejeno odgovornostjo (razen MSP, ki obstaja manj kot tri leta, ali – za namene upravičenosti do pomoči za financiranje tveganja – MSP, ki izpolnjuje pogoj iz člena 21(3), točka (b) Uredbe 651/2014/EU, in je upravičeno do naložb v financiranje tveganja po skrbnem pregledu, ki ga opravi izbrani finančni posrednik) zaradi nakopičenih izgub izginila več kot polovica vpisanega osnovnega kapitala. To je v primeru, ko nakopičene izgube, ki se odštejejo od rezerv (in vseh drugih elementov, ki se na splošno štejejo kot del lastnih sredstev družbe), povzročijo negativen kumulativni znesek, ki presega polovico vpisanega osnovnega kapitala. Za namene te določbe se družba z omejeno odgovornostjo nanaša predvsem na vrste podjetij iz Priloge I k Direktivi 2013/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta¹, 'osnovni kapital' pa vključuje po potrebi vse vplačane presežke kapitala;
- b. če je v primeru družbe, v kateri vsaj nekaj članov nosi neomejeno odgovornost za dolg družbe (razen MSP, ki obstaja manj kot tri leta, ali – za namene upravičenosti do pomoči za financiranje tveganja – MSP, ki izpolnjuje pogoj iz člena 21(3), točka (b) Uredbe 651/2014/EU, in je upravičeno do naložb v financiranje tveganja po skrbnem pregledu, ki ga opravi izbrani finančni posrednik), zaradi nakopičenih izgub izginila več kot polovica njenega kapitala, kot je prikazan v računovodskih izkazih družbe. Za namene te določbe se, družba, v kateri vsaj nekaj članov nosi neomejeno odgovornost za dolg družbe' nanaša predvsem na vrste podjetij iz Priloge II k Direktivi 2013/34/EU.
- c. če je upravičenec trajneje nelikviden ali dolgoročno plačilno nesposoben ali če izpolnjuje pogoje za uvedbo postopkov v zvezi z insolventnostjo na podlagi zakona, ki ureja finančno poslovanje, postopke zaradi insolventnosti in prisilno prenehanje;
- d. če je podjetje prejelo pomoč za reševanje in posojila še ni vrnilo ali prekinilo jamstva ali če je podjetje prejelo pomoč za reševanje in je še vedno predmet načrta prestrukturiranja;
- e. če je v primeru podjetja, ki ni MSP, v zadnjih dveh letih:
 - knjigovodsko razmerje med dolгови in lastnim kapitalom večje od 7,5 in
 - razmerje med dobičkom podjetja pred obrestmi, davki in amortizacijo (EBITDA) in kritjem obresti nižje od 1,0.

Določbe Programa pomoči veljajo za pomoči, dodeljene v vseh panogah gospodarstva, razen za pomoč, dodeljeno v:

- a. pomoč, dodeljeno v sektorju ribištva in akvakulture v okviru področja uporabe Uredbe (EU) št. 1379/2013 Evropskega parlamenta in Sveta, z izjemo:
 - pomoči za usposabljanje,
 - pomoči za dostop MSP do finančnih sredstev,
 - pomoči na področju raziskav in razvoja,
 - pomoči za inovacije za MSP,
 - pomoči za prikrajšane in invalidne delavce,
 - regionalne pomoči za naložbe v najbolj oddaljenih regijah,
 - shem regionalne pomoči za tekoče poslovanje,
 - pomoči za projekte lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost,
 - pomoči za projekte evropskega teritorialnega sodelovanja,
 - od 1. julija 2023 pomoči v obliki znižanja okoljskih davkov v skladu s členom 15(1), točka (f), in členom 15(3) Direktive Sveta 2003/96/ES,
 - pomoči v okviru finančnih produktov, ki jih podpira sklad InvestEU, razen za operacije iz člena 1(1) Uredbe Komisije (EU) št. 717/2014,

¹ Direktiva 2013/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o letnih računovodskih izkazih, konsolidiranih računovodskih izkazih in povezanih poročilih nekaterih vrst podjetij, spremembi Direktive 2006/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi direktiv Sveta 78/660/EGS in 83/349/EGS (UL L 182, 29.6.2013, str. 19).

- pomoči za mikropodjetja v obliki javnih ukrepov v zvezi z dobavo električne energije, plina ali toplote iz člena 19c,
 - pomoči za MSP v obliki začasnih javnih ukrepov v zvezi z dobavo električne energije, plina ali toplote, proizvedene iz zemeljskega plina ali električne energije, iz člena 19d za ublažitev posledic zvišanja cen po ruski vojni agresiji proti Ukrajini;
- b. pomoč, dodeljeno v sektorju primarne kmetijske proizvodnje, z izjemo regionalne pomoči za naložbe v najbolj oddaljenih regijah, shem regionalne pomoči za tekoče poslovanje, pomoči za svetovanje v korist MSP, pomoči za financiranje tveganja, pomoči za raziskave in razvoj, pomoči za inovacije za MSP, okoljske pomoči, pomoči za usposabljanje, pomoči za prikrajšane in invalidne delavce, pomoči za projekte lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, pomoči za projekte evropskega teritorialnega sodelovanja, pomoči v okviru finančnih produktov, ki jih podpira sklad InvestEU, pomoči za mikropodjetja v obliki javnih ukrepov v zvezi z dobavo električne energije, plina ali toplote iz člena 19c Uredbe 651/2014/EU in pomoči za MSP v obliki začasnih javnih ukrepov v zvezi z dobavo električne energije, plina ali toplote, proizvedene iz zemeljskega plina ali električne energije, iz člena 19d Uredbe 651/2014/EU za ublažitev posledic zvišanja cen po ruski vojni agresiji proti Ukrajini;
- c. sektorju predelave in trženja kmetijskih proizvodov kadar je:
- znesek pomoči določen na podlagi cene oziroma količine takih proizvodov, ki so kupljeni od primarnih proizvajalcev ali jih je na trg dalo zadevno podjetje,
 - pomoč pogojena s tem, da se delno ali v celoti prenese na primarne proizvajalce;
- d. sektorju premogovništva za lažje zaprtje nekonkurenčnih premogovnikov, kakor jo zajema Sklep Sveta št. 2010/787/EU z dne 10. decembra 2010 (UL L 336, 21.12.2010, str. 24).

6.2.2 Do pomoči niso upravičeni:

Do dodelitve javnih sredstev ni upravičen upravičenec, ki:

- je podjetje v težavah,
- je naslovnik neporavnane naloga za izterjavo zaradi predhodne odločbe Evropske komisije, ki je pomoč razglasila za nezakonito in nezdružljivo z notranjim trgov,
- je naslovnik neporavnane naloga za vračilo preveč izplačane pomoči po pravilu de minimis ali državne pomoči,
- ima na dan vložitve vloge neporavnane zapadle davčne obveznosti in druge denarne nedavčne obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo, v višini, ki presega 50 eurov,
- ne izplačuje redno plač in socialnih prispevkov.

Pomoč ni dovoljena za aktivnosti, povezane z izvozom, ko je pomoč neposredno vezana na izvožene količine, vzpostavitev in delovanje distribucijskega mreže ali na druge tekoče izdatke, povezane z izvozno aktivnostjo².

Pomoč ni dovoljena v primerih, ko bi se uporabi domačega blaga dajalo prednost pred uporabo uvoženega blaga.

Pomoč se ne sme dodeliti za ukrepe pomoči, ki bi upravičencem pomoči omejevala možnost izkoriščanja rezultatov raziskav, razvoja in inovacij v drugih državah članicah.

² Pomoč za kritje stroškov študija ali svetovalnih storitev, potrebnih za uvajanje novega ali obstoječega proizvoda na novem trgu v drugi državi članici ali tretji državi, se ne šteje za pomoč dejavnostim, povezanim z izvozom.

Pomoč dodeljena po Uredbi 651/2014/EU ima spodbujevalni učinek, če upravičenec predloži vlogo za pomoč pred začetkom izvajanja projekta ali dejavnosti. V primeru državne pomoči začetek del pomeni bodisi začetek gradbenih del v okviru naložbe bodisi prvo pravno zavezujočo zavezo za naročilo opreme ali vsako drugo zavezo, zaradi katere naložbe ni več mogoče preklicati, če se ta začne pred začetkom gradbenih del. Nakup zemljišča in pripravljala dela (na primer pridobivanje dovoljenj, opravljanje predhodnih študij izvedljivosti) se ne štejejo za začetek del. Pri prevzemih „začetek del“ pomeni trenutek, ko se pridobijo sredstva, ki so neposredno povezana s kupljeno poslovno enoto;

Vloga mora vsebovati najmanj podatke:

- a. ime in velikost upravičenca;
- b. opis projekta, vključno z datumi začetka in zaključka;
- c. lokacija projekta;
- d. seznam stroškov projekta;
- e. vrsta pomoči (nepovratna sredstva, posojilo, jamstvo, vračljivo predplačilo, kapitalski vložek ali drugo) in znesek javnega financiranja, potrebnega za projekt

Določene zgornje meje pomoči ter pragovi za priglasitev veljajo ne glede na to, iz katerih javnih sredstev je pomoč dodeljena in ali je pomoč dodeljena v okviru več shem državnih pomoči ali individualnih pomoči hkrati. Pomoč z opredeljivimi stroški, se lahko kumulira z vsako drugo državno pomočjo, če se ti ukrepi nanašajo na različne opredeljive upravičene stroške. Pomoč z opredeljivimi stroški, se lahko kumulira z vsako drugo državno pomočjo (tudi »de minimis«) v zvezi z istimi upravičenimi stroški, ki se deloma ali v celoti prekrivajo, samo če se s tako kumulacijo ne preseže največje intenzivnosti pomoči ali zneska pomoči. Upošteva se skupni znesek državne pomoči za dejavnost, projekt ali podjetje. Pomoč za iste upravičene stroške se lahko kumulira le, če se s tako kumulacijo ne preseže največje intenzivnosti pomoči ali zneska pomoči, ki se uporablja za to pomoč v skladu s tem programom.

Pomoč se ne sme združevati s pomočjo, dodeljeno po pravilu »de minimis« glede na enake upravičene stroške, če bi bile s tem presežene dovoljene meje intenzivnosti državnih pomoči.

O dodeljenih državnih pomočeh po tem Programu ukrepov in shemah, ki so priglašene na podlagi Programa se poroča Ministrstvu za finance v skladu z Zakonom o spremljanju državnih pomoči (Uradni list RS, št. 37/04; v nadaljnjem besedilu: ZSDrP) in uredbo, ki ureja posredovanje podatkov in poročanje o dodeljenih državnih pomočeh.

Neupravičeno izplačana sredstva je MDP dolžan izterjati od prejemnikov, vključno z zakonitimi zamudnimi obrestmi.

MDP bo hranil evidence o prejeti pomoči 10 poslovnih let od datuma dodelitve zadnje pomoči.

V primeru, da:

- prejemnik pomoči projekta ne bo izvedel,
- prejemnik nima poravnanih vseh obveznosti zaradi sklepa Komisije o razglasitvi pomoči iste države članice za nezakonito in nezdružljivo z notranjim trgov,
- prejemnik pomoči ob sklenitvi pogodbe ni dal pravih podatkov oz. zavajajoče izjave ter ob drugih kršitvah in nepravilnostih,
- prejemnik pomoči redno ne plačuje plač in socialnih prispevkov,
- je davčni dolжник in je javno objavljen na seznamu neplačnikov na podlagi zakona, ki ureja davčni postopek,
- nima poravnane vračila preveč izplačane pomoči po pravilu »de minimis« ali državne pomoči na podlagi predhodnega poziva pristojnega ministrstva,

se prejeta javna sredstva vključno z zakonitimi zamudnimi obrestmi vrnejo oz. se javna sredstva ne dodelijo. Ukrepi, ki bodo izvedeni se smiselno opredelijo v posameznem javnem razpisu oz. v drugem načinu izvedbe izbora oziroma v pogodbi o sofinanciranju, skladno z veljavno zakonodajo.

6.2.3 Nenamenska uporaba sredstev

Če je prejemnik prejel sredstva, pa se pozneje pri nadzoru nad porabo proračunskih sredstev, dodeljenih za projekt, izkaže, da se dodeljena sredstva uporabljajo nenamensko ali so dodeljena sredstva odtujena ali so bila prejemniku dodeljena neupravičeno ali je za iste upravičene stroške že prejeli javna sredstva oz. je v postopku pridobivanja javnih sredstev, ministrstvo prekine izplačevanje sredstev in/ali odstopi od projekta, prejemnik pa mora vrniti prejeta sredstva, vključno z zakonitimi zamudnimi obrestmi.

Za vsak strošek, pri katerem ministrstvo ob pregledu zahtevka za izplačilo ali preverjanju na kraju izvedbe, ne najde neposredne povezave med nastankom stroška in izvedbo projekta, lahko ministrstvo od prejemnika zahteva dodatna pojasnila ali izjavo, ki dokazujejo nastanek stroška za izvedbo projekta. V primeru, da ministrstvo meni, da dodatna pojasnila ali izjava ne dokazujejo povezave med nastankom stroška in izvedbo projekta, lahko izplačilo zmanjša za sporni del stroška (glede na vrednost zahtevka za izplačilo).

Če skupna višina prejetih javnih sredstev za sofinanciranje predmeta pogodbe preseže najvišjo dovoljeno višino ali stopnjo sofinanciranja, ki jo določajo pravila državnih pomoči, ministrstvo odstopi od pogodbe in zahteva vračilo izplačanih sredstev, upravičenec pa mora vrniti prejeta sredstva v roku 30 (tridesetih) dni od pisnega poziva ministrstva, povečana za zakonske zamudne obresti od dneva nakazila na TRR upravičenca do dneva nakazila v dobro proračuna RS.

6.3 Pogoji za dodeljevanje pomoči za MSP

Javna sredstva za MSP-je je možno dodeliti, pod naslednjim pogojem:

- Intenzivnost pomoči ne sme presegati 50 % upravičenih stroškov.

Upravičeni stroški so stroški svetovalnih storitev, ki jih zagotovijo zunanji svetovalci. Svetovalne storitve niso trajne ali občasne dejavnosti, niti se ne nanašajo na običajne stroške poslovanja podjetja, kot so rutinske storitve davčnega svetovanja, redne pravne storitve ali oglaševanje. Pomoč za svetovanje v korist MSP ne sme presegati 2,2 milijona EUR na podjetje in na projekt.

6.4 Pogoji za dodeljevanje pomoči za raziskave in razvoj ter inovacije

Pomoči za raziskave in razvoj ter inovacije na podlagi tega Programa ukrepov so:

- pomoč za raziskovalne in razvojne projekte,
- pomoč v okviru sofinanciranih raziskovalnih in razvojnih projektov,
- pomoč za naložbe za preskusne in eksperimentalne infrastrukture,
- pomoč za inovacijske grozde,
- pomoč za inovacije za MSP,
- pomoč za procesne in organizacijske inovacije.

6.4.1 Pomoč za raziskovalne in razvojne projekte.

Spodbujajo se raziskovalni projekti, ki spadajo v kategorije industrijskih raziskav, eksperimentalnega razvoja ali študije izvedljivosti.

Industrijska raziskava pomeni načrtovano raziskavo ali kritično preiskavo, katere namen je pridobivanje novega znanja in spretnosti za razvoj novih proizvodov, procesov ali storitev ali za znatno izboljšanje obstoječih proizvodov, procesov ali storitev, vključno z digitalnimi, na katerem koli področju ali v kateri koli tehnologiji, industriji ali sektorju (med drugim vključno z digitalnimi industrijami in tehnologijami, kot so superračunalništvo, kvantne tehnologije, tehnologije blokovnih verig, umetna inteligenca, kibernetska varnost, velepodatki in tehnologije v oblaku).

Industrijska raziskava vključuje oblikovanje komponent kompleksnih sistemov in lahko zajema izdelavo prototipov v laboratorijskem okolju ali okolju s simuliranimi vmesniki obstoječih sistemov ter pilotnih linij, kadar je to potrebno za industrijske raziskave, zlasti za vrednotenje generične tehnologije.

Eksperimentalni razvoj pomeni pridobivanje, združevanje, oblikovanje in uporabo obstoječega znanstvenega, tehnološkega, poslovnega in drugega ustreznega znanja in spretnosti, katerih cilj je razvoj novih ali izboljšanih proizvodov, procesov ali storitev, vključno z digitalnimi, na katerem koli področju ali v kateri koli tehnologiji, industriji ali sektorju (med drugim vključno z digitalnimi industrijami in tehnologijami, kot so superračunalništvo, kvantne tehnologije, tehnologije blokovnih verig, umetna inteligenca, kibernetska varnost, velepodatki in tehnologije v oblaku ali na robu). To lahko zajema npr. tudi dejavnosti, usmerjene v konceptualne opredelitve, načrtovanje in dokumentacijo novih proizvodov, procesov ali storitev.

Eksperimentalni razvoj lahko vključuje izdelavo prototipov, predstavitve, pilotne projekte, preskušanje in potrjevanje novih ali izboljšanih proizvodov, procesov ali storitev v okoljih, ki predstavljajo dejanske pogoje obratovanja, kadar je osnovni cilj nadalje tehnično izboljšati v veliki meri neustaljene proizvode, procese ali storitve. To lahko vključuje razvoj prototipa ali pilotnega projekta za tržno uporabo, ki je obvezno končni tržni izdelek in je predrag, da bi ga izdelali samo za namene predstavitve in potrjevanja.

Eksperimentalni razvoj ne vključuje rednih ali občasnih sprememb obstoječega proizvoda, proizvodnih linij, proizvodnih procesov, storitev in drugih tekočih dejavnosti, tudi če takšne spremembe lahko pomenijo izboljšanje.

Študija izvedljivosti pomeni oceno in analizo potenciala projekta, katerih cilj je podpora procesu odločanja z objektivnim in razumnim ugotavljanjem prednosti in slabosti ter priložnosti in nevarnosti projekta, poleg tega pa tudi opredelitev virov, ki so potrebni pri njegovem izvajanju, in ne nazadnje možnosti, da bo uspešen;

Kadar projekt obsega različne naloge, bi se morala vsaka naloga opredeliti, kot da spada v eno od teh kategorij ali kot da ne spada v nobeno od teh kategorij.

Pri pomoči za temeljne raziskave je potrebno upoštevati prag dodelitve pomoči največ 55 milijonov evrov na podjetje in na projekt, če več kot polovica upravičenih stroškov projekta nastane z dejavnostmi, ki spadajo v kategorijo temeljnih raziskav. Pri pomoči za razvojno raziskovalne projekte je potrebno upoštevati prag dodelitve pomoči največ 35 milijonov evrov v primeru industrijskih raziskav na podjetje in na projekt. To velja, če več kot polovica upravičenih stroškov projekta nastane z dejavnostmi, ki spadajo v kategorijo industrijskih raziskav ali skupaj v kategorijo industrijskih in kategorijo temeljnih raziskav. Ter največ 25 milijonov evrov v primeru eksperimentalnega razvoja na podjetje in na projekt. To velja, če več kot polovica upravičenih stroškov projekta nastane z dejavnostmi, ki spadajo v kategorijo eksperimentalnega razvoja. Pri pomoči za študije izvedljivosti za pripravo na raziskovalno dejavnost je prag dodelitve pomoči največ 8,25 milijona evrov na študijo.

Upravičeni stroški za raziskovalne in razvojne projekte so:

- a. stroški osebja: raziskovalci, tehniki in drugo podporno osebje v obsegu zaposlitve na raziskovalnem projektu;
- b. stroški instrumentov in opreme v obsegu in za obdobje uporabe v projektu. Kadar se ti instrumenti in oprema ne uporabljajo samo za projekt skozi njihovo celotno življenjsko dobo, se štejejo za upravičene samo stroški amortizacije, izračunani na podlagi splošno sprejetih računovodskih načel, ki ustrezajo trajanju projekta;
- c. stroški stavb in zemljišča v obsegu in za obdobje, kot se uporabljajo za projekt. Glede stavb se štejejo za upravičene le stroški amortizacije, izračunani na podlagi splošno sprejetih računovodskih načel, ki ustrezajo trajanju projekta. Za zemljišče se štejejo za upravičene stroški komercialnega prenosa ali dejanski stroški kapitala;
- d. stroški pogodbenih raziskav, znanja in patentov, ki so bili kupljeni ali je bilo zanje pridobljeno licenčno dovoljenje od zunanjih virov po običajnih tržnih pogojih, ter stroški svetovalnih in drugih ustreznih storitev, uporabljenih izključno za projekt;
- e. dodatni režijski stroški in drugi stroški poslovanja, vključno s stroški materiala, zalog in podobnih izdelkov, nastali neposredno kot posledica projekta. Stroški raziskovalnih in razvojnih projektov se lahko izračunajo tudi na podlagi poenostavljenega obračunavanja stroškov v obliki pavšalne stopnje do 20 %, uporabljene za skupne upravičene stroške raziskovalnih in razvojnih projektov iz točk (a) do (d). V tem primeru se stroški raziskovalnih in razvojnih projektov, ki se uporabijo za izračun posrednih stroškov, določijo na podlagi običajnih računovodskih praks in vključujejo le upravičene stroške raziskovalnih in razvojnih projektov iz točk (a) do (d).

Zneski upravičenih stroškov se lahko izračunajo v skladu z možnostmi poenostavljenega obračunavanja stroškov, če se dejavnost vsaj delno financira iz enega od skladov Unije, ki dovoljuje uporabo možnosti poenostavljenega obračunavanja stroškov, in če je kategorija stroškov upravičena v skladu z ustrezno določbo o izvzetju. V takem primeru se uporabljajo možnosti poenostavljenega obračunavanja stroškov, določene v ustreznih pravilih, ki urejajo sklad Unije. Poleg tega se lahko zneski upravičenih stroškov izračunajo v skladu z možnostmi poenostavljenega obračunavanja stroškov tudi za projekte, ki se izvajajo v skladu z Načrtom za okrevanje in odpornost.

Upravičeni stroški za študije izvedljivosti so stroški študij.

Intenzivnost pomoči za vsakega upravičenca ne sme presegati:

- 50 % upravičenih stroškov za industrijske raziskave,
- 25 % upravičenih stroškov za eksperimentalni razvoj,
- 50 % upravičenih stroškov za študije izvedljivosti.

Intenzivnost pomoči za industrijske raziskave in eksperimentalni razvoj se lahko poveča do največje intenzivnosti pomoči v višini 80 % upravičenih stroškov v skladu s točkami (a) do (d), pri čemer se točke (b), (c) in (d) ne smejo kombinirati:

- a. za 10 odstotnih točk za srednja podjetja in 20 odstotnih točk za mala podjetja;
- b. za 15 odstotnih točk, če je izpolnjen eden od naslednjih pogojev:
 - (i) projekt vključuje učinkovito sodelovanje:
 - med podjetji, od katerih je vsaj en MSP; ali se projekt izvaja v vsaj dveh državah članicah ali pa v eni državi članici in eni pogodbenici Sporazuma EGP, nobeno posamezno podjetje pa ne nosi več kot 70 % upravičenih stroškov, ali
 - med podjetjem in eno ali več organizacij za raziskovanje in širjenje znanja, kadar slednje krijejo vsaj 10 % upravičenih stroškov in imajo pravico objaviti svoje rezultate raziskav;
 - (ii) rezultati projekta se splošno razširjajo prek konferenc, objav, prosto dostopnih zbirk podatkov ali brezplačne in odprte programske opreme;

- (iii) upravičenec se zaveže, da bo za rezultate raziskav, izhajajoče iz raziskovalnih in razvojnih projektov, ki prejemajo pomoč, in zaščitene s pravicami intelektualne lastnine, pravočasno ter na neizključni in nediskriminatorni podlagi dal na voljo licence po tržni ceni, ki jih bodo lahko uporabljale zainteresirane strani v EGP;
- (iv) raziskovalni in razvojni projekt se izvaja na območjih, ki prejemajo pomoč in izpolnjujejo pogoje iz člena 107(3), točka (a), Pogodbe o delovanju Evropske unije;
- c. za 5 odstotnih točk, če se raziskovalni in razvojni projekt izvaja na območjih ki prejemajo pomoč in izpolnjujejo pogoje iz člena 107(3), točka (c), Pogodbe o delovanju Evropske unije;
- d. za 25 odstotnih točk, če raziskovalni in razvojni projekt:
 - (i) ministrstvo izbere na podlagi javnega razpisa za sodelovanje v projektu, ki so ga skupaj oblikovale vsaj tri države članice ali pogodbenice Sporazuma EGP;
 - (ii) vključuje učinkovito sodelovanje med podjetji v vsaj dveh državah članicah ali pogodbenicah Sporazuma EGP, kadar je upravičenec MSP, ali v vsaj treh državah članicah ali pogodbenicah Sporazuma EGP, kadar je upravičenec veliko podjetje, ter
 - (i) če je izpolnjen vsaj eden od naslednjih dveh pogojev:
 - rezultati raziskovalnega in razvojnega projekta se splošno razširjajo v vsaj treh državah članicah ali pogodbenicah Sporazuma EGP prek konferenc, objav, prosto dostopnih zbirk podatkov ali brezplačne ali odprtokodne programske opreme ali
 - upravičenec se zaveže, da bo za rezultate raziskav, izhajajoče iz raziskovalnih in razvojnih projektov, ki prejemajo pomoč, in zaščitene s pravicami intelektualne lastnine, pravočasno ter na neizključni in nediskriminatorni podlagi dal na voljo licence po tržni ceni, ki jih bodo lahko uporabljale zainteresirane strani v EGP.

Intenzivnosti pomoči za študije izvedljivosti se lahko povečajo za 10 odstotnih točk za srednja podjetja in za 20 odstotnih točk za mala podjetja.

6.4.2 Pomoč v okviru sofinanciranih raziskovalnih in razvojnih projektov

Pomoč, dodeljena sofinanciranemu raziskovalnemu in razvojnemu projektu ali študiji izvedljivosti (vključno z raziskovalnimi in razvojnimi projekti, ki se izvajajo v okviru institucionaliziranega evropskega partnerstva na podlagi člena 185 ali člena 187 Pogodbe ali v okviru ukrepa sofinanciranja programa, kot je opredeljen v pravilih programa Obzorje Evropa), ki ga oziroma jo izvajajo najmanj tri države članice ali dve državi članici in najmanj ena pridružena država ter se izbere na podlagi ocene in razvrstitve, ki so ju pripravili neodvisni strokovnjaki po nadnacionalnih razpisih v skladu s pravili programa Obzorje Evropa. Namen te pomoči je spodbujanje sodelovanja in izmenjave znanja med različnimi upravičenci, kar prispeva k napredku in inovacijam v znanosti in tehnologiji.

Upravičene dejavnosti raziskovalnega in razvojnega projekta ali študije izvedljivosti, ki prejema pomoč, so tiste, ki so opredeljene v pravilih programa Obzorje Evropa, razen dejavnosti, ki presegajo dejavnosti eksperimentalnega razvoja.

Kategorije, najvišji zneski in metode izračuna upravičenih stroškov so tisti, ki so opredeljeni kot upravičeni v pravilih programa Obzorje Evropa.

Zagotovljeno skupno javno financiranje ne sme presegati stopnje financiranja, določene za raziskovalni in razvojni projekt ali študijo izvedljivosti po izboru, razvrstitvi in oceni v skladu s pravili programa Obzorje Evropa.

Financiranje, ki se zagotovi v okviru programa Obzorje Evropa, krije najmanj 30 % skupnih upravičenih stroškov ukrepa na področju raziskav in inovacij ali ukrepa na področju inovacij, kot je določeno v okviru programa Obzorje Evropa.

6.4.3 Pomoč za naložbe za preskusne in eksperimentalne infrastrukture

Preskusne in eksperimentalne infrastrukture pomenijo objekte, opremo, zmogljivosti in vire, kot so preskuševalne naprave, pilotne linije, demonstratorji, objekti za testiranje ali živi laboratoriji, in s tem povezane podporne storitve, ki jih uporabljajo predvsem podjetja, zlasti MSP, ki iščejo podporo za preskušanje in eksperimentiranje, da bi razvila nove ali izboljšane proizvode, procese in storitve, ter za preskušanje in nadgradnjo tehnologij, da bi dosegla napredek s pomočjo industrijskih raziskav in eksperimentalnega razvoja. Pomoč za naložbe za preskusne in eksperimentalne infrastrukture se lahko dodeli, če cena, ki se zaračuna za obratovanje ali uporabo infrastrukture, ustreza tržni ceni ali odraža stroške zanjo, povečane za razumno maržo, če tržna cena ni na voljo. Preskusne in eksperimentalne infrastrukture pomenijo objekte, opremo, zmogljivosti in vire, kot so preskuševalne naprave, pilotne linije, demonstratorji, objekti za testiranje ali živi laboratoriji, in s tem povezane podporne storitve, ki jih uporabljajo predvsem podjetja, zlasti MSP, ki iščejo podporo za preskušanje in eksperimentiranje, da bi razvila nove ali izboljšane proizvode, procese in storitve, ter za preskušanje in nadgradnjo tehnologij, da bi dosegla napredek s pomočjo industrijskih raziskav in eksperimentalnega razvoja. Dostop do javno financiranih preskusnih in eksperimentalnih infrastruktur je omogočen več uporabnikom in mora biti odobren pregledno in nediskriminatorno ter po tržnih pogojih. Preskusne in eksperimentalne infrastrukture se imenujejo tudi tehnološke infrastrukture.

Dostop do infrastrukture se mora pregledno in nediskriminatorno ter po tržnih pogojih odobriti več uporabnikom. Podjetjem, ki so financirala najmanj 10 % naložbenih stroškov infrastrukture, se lahko dodeli prednostni dostop pod ugodnejšimi pogoji. Da bi se izognili prekomerni kompenzaciji, je takšen dostop sorazmeren s prispevkom podjetja k stroškom naložb, ti pogoji pa so javno dostopni.

Upravičeni stroški so stroški naložbe v neopredmetena in opredmetena sredstva.

Intenzivnost pomoči ne sme presegati 25 % upravičenih stroškov.

Intenzivnost pomoči se lahko poveča do največ 40 %, 50 % oziroma 60 % upravičenih stroškov naložb velikih, srednjih in malih podjetij, in sicer:

- a. za 10 odstotnih točk za srednja podjetja in 20 odstotnih točk za mala podjetja;
- b. za dodatnih 10 odstotnih točk za čezmejne preskusne in eksperimentalne infrastrukture, za katere zagotavljata javno financiranje vsaj dve državi članici, ali za preskusne in eksperimentalne infrastrukture, ocenjene in izbrane na ravni Unije;
- c. za dodatnih 5 odstotnih točk za preskusne in eksperimentalne infrastrukture, od katerih je najmanj 80 % letne zmogljivosti dodeljenih MSP.

Kadar raziskovalna infrastruktura opravlja gospodarske in negospodarske dejavnosti, je treba financiranje, stroške in prihodke vsake vrste dejavnosti knjižiti ločeno na podlagi dosledno uporabljenih in objektivno utemeljenih načel stroškovnega računovodstva.

Največja pomoč za naložbe v preskusne in eksperimentalne infrastrukture je 25 milijonov EUR na infrastrukturo.

6.4.4 Pomoč za inovacijske grozde

Pomoč za inovacijske grozde oziroma razvojna partnerstva je usmerjena v obravnavo tržnih nepopolnosti, povezanih s težavami pri usklajevanju, ki ovirajo razvoj grozdov ali omejujejo medsebojno delovanje in pretok znanja znotraj grozdov. Državna pomoč lahko podpira naložbe v odprte in deljene infrastrukture za inovacijske grozde ali pa podpira dejavnosti grozdov, da se okrepi sodelovanje, mrežno povezovanje in učenje.

Inovacijski grozdi pomenijo strukture ali organizirane skupine neodvisnih strani (npr. inovativnih novoustanovljenih podjetij, malih, srednjih in velikih podjetij, pa tudi organizacij za raziskave in širjenje znanja, raziskovalnih infrastruktur, preskusnih in eksperimentalnih infrastruktur, vozlišč digitalnih inovacij, neprofitnih organizacij in drugih povezanih ekonomskih udeležencev ter javnih organizacij), namenjene podpori inovativne dejavnosti in novim načinom sodelovanja, na primer z digitalnimi sredstvi, s souporabo in/ali spodbujanjem souporabe zmogljivosti in izmenjave znanja in izkušenj ter učinkovitim prispevanjem k prenosu znanja, mreženju, razširjanju informacij in sodelovanju med podjetji in drugimi organizacijami v grozdu. Vozlišča digitalnih inovacij, vključno z evropskimi vozlišči digitalnih inovacij, ki se financirajo v okviru centralno upravljanega programa Digitalna Evropa, so subjekti, katerih cilj je spodbujati široko uporabo digitalnih tehnologij, kot so umetna inteligenca, računalništvo v oblaku in na robu, visokozmogljivo računalništvo ter kibernetska varnost, v industriji (zlasti MSP) in organizacijah javnega sektorja. Vozlišča digitalnih inovacij se lahko sama po sebi štejejo za inovacijski grozd za namene te uredbe.

Pomoč za naložbe se lahko dodeli lastniku inovacijskega grozda. Pomoč za tekoče poslovanje se lahko dodeli upravljavcu inovacijskega grozda. Če upravljavec ni lastnik, je lahko pravna oseba ali konzorcij podjetij brez ločene pravne osebe. V vseh primerih mora vsako podjetje v skladu z veljavnimi računovodskimi standardi voditi ločeno računovodstvo za stroške in prihodke posamezne dejavnosti (lastništvo, delovanje in uporaba grozda).

Dostop do prostorov, zmogljivosti in dejavnosti grozda je odprt za več uporabnikov, dodeli pa se na pregleden in nediskriminatoren način. Podjetjem, ki so financirala najmanj 10% stroškov naložbe v inovacijski grozd, se lahko dodeli prednostni dostop pod ugodnejšimi pogoji. Da bi se izognili prekomerni kompenzaciji, je takšen dostop sorazmeren s prispevkom podjetja za stroške naložb, ti pogoji pa so javno dostopni.

Pristojbine za uporabo zmogljivosti grozda in za sodelovanje pri njegovih dejavnostih ustrezajo tržni ceni ali odražajo njihove stroške, vključno z razumno maržo.

Pomoč za naložbe se lahko dodeli za izgradnjo ali nadgradnjo inovacijskih grozdov. Upravičeni stroški so stroški naložbe v neopredmetena in opredmetena sredstva.

Intenzivnost pomoči za naložbe v inovacijske grozde ne presega 50 % upravičenih stroškov.

Upravičeni stroški pomoči za tekoče poslovanje za inovacijske grozde so stroški osebja in upravni stroški (vključno z režijskimi stroški), ki so povezani z naslednjimi dejavnostmi:

- spodbujanje grozdov, da se olajšajo sodelovanje, izmenjava informacij ter zagotavljanje ali usmerjanje specializiranih in uporabniku prilagojenih podpornih storitev za podjetja;
- trženje grozda, da se razširi sodelovanje novih podjetij ali organizacij ter poveča prepoznavnost grozda;
- upravljanje zmogljivosti grozda; organizacija programov usposabljanja, delavnic in konferenc v podporo izmenjavi znanja, mreženju in mednarodnemu sodelovanju.

Za poslovanje inovacijskih grozdov se lahko dodeli pomoč za tekoče poslovanje. Ta pomoč ne presega desetih let. Intenzivnost pomoči za tekoče poslovanje ne presega 50 % skupnih

upravičenih stroškov v obdobju, v katerem je pomoč dodeljena. Pri pomoči za inovacijske grozde je potrebno upoštevati prag dodelitve pomoči največ 10 milijonov evrov na grozd.

6.4.5 Pomoči za inovacije za MSP

Pomoči za inovacije za MSP se dodeljujejo z namenom hitrejšega inoviranja v okolju MSP-jev. Upravičeni so stroški:

- za pridobivanje, potrjevanje in obrambe patentov ter druga neopredmetena sredstva,
- za napotitev visokokvalificiranega osebja iz raziskovalne organizacije za širjenje znanja ali velikega podjetja, ki dela na področju raziskav, razvoja in inovacij na novo ustanovljenem delovnem mestu pri upravičencu in ne nadomešča drugega osebja,
- svetovalnih in podpornih storitev za inovacije vključno s storitvami, ki jih zagotavljajo organizacije za raziskave in širjenje znanja, raziskovalne infrastrukture, preskusne in eksperimentalne infrastrukture ali inovacijski grozdi.

Visokokvalificirano osebje pomeni osebje z diplomo terciarnega izobraževanja in vsaj petimi leti ustreznih strokovnih izkušenj, kar lahko vključuje tudi doktorsko usposabljanje.

Napotitev pomeni začasno zaposlitev osebja s strani upravičenca in s pravico osebja, da se vrne k prejšnjemu delodajalcu.

Svetovalne storitve za inovacije pomenijo svetovanje, pomoč ali usposabljanje na področju prenosa znanja, pridobitve, zaščite ali izkoriščanja neopredmetenih sredstev ter uporabe standardov in predpisov, v katerih so zajete, ter svetovanje, pomoč ali usposabljanje pri uvajanju ali uporabi inovativnih tehnologij in rešitev (vključno z digitalnimi);

Podporne storitve za inovacije pomenijo zagotavljanje pisarniških prostorov, bank podatkov, storitev v oblaku in shranjevanja podatkov, knjižnic, tržnih raziskav, laboratorijev, označevanja kakovosti, preskušanja, eksperimentiranja in certificiranja ali drugih povezanih storitev, vključno s tistimi, ki jih zagotavljajo organizacije za raziskave in širjenje znanja, raziskovalne infrastrukture, preskusne in eksperimentalne infrastrukture ali inovacijski grozdi, da se razvijejo učinkovitejši ali tehnološko naprednejši proizvodi, procesi ali storitve, vključno z izvajanjem inovativnih tehnologij in rešitev (tudi digitalnih);

Intenzivnost pomoči ne sme presegati 50 % upravičenih stroškov. Pomoč za inovacije za MSP ne sme presegati 10 milijonov EUR na podjetje in na projekt.

6.4.6 Pomoč za procesne in organizacijske inovacije

Pomoč za procesne in organizacijske inovacije je relevantna predvsem za MSP, saj se soočajo z omejitvami, ki lahko zmanjšujejo njihovo zmožnost za izboljšanje proizvodnih in storitvenih zmogljivosti ali za občutno izboljšanje poslovnih praks, organizacije delovnega mesta in zunanjih odnosov. Pomoč za velika podjetja je dovoljena le, če pri tej dejavnosti sodelujejo z MSP.

Organizacijske inovacije pomenijo izvajanje novih organizacijskih metod na ravni podjetja (na ravni skupine v danem industrijskem sektorju v EGP), pri organizaciji delovnega mesta ali v poslovnih odnosih, tudi na primer z uporabo novih ali inovativnih digitalnih tehnologij. Ta opredelitev pojma izključuje spremembe, ki temeljijo na organizacijskih metodah, ki jih podjetje že uporablja, spremembe strategije upravljanja, združitve in prevzeme, prenehanje uporabe procesa, preprosto kapitalsko zamenjavo ali razširitev, spremembe, ki izhajajo izključno iz

sprememb cen faktorjev, prilagajanje željam strank, lokalizacijo, redne sezonske in druge ciklične spremembe ter trgovanje z novimi ali znatno izboljšanimi proizvodi.

Procesne inovacije pomenijo izvajanje novih ali znatno izboljšanih proizvodnih ali dostavnih metod, vključno z znatnimi spremembami tehnik, opreme ali programske opreme, na ravni podjetja (na ravni skupine v danem industrijskem sektorju v EGP), tudi na primer z uporabo novih ali inovativnih digitalnih tehnologij ali rešitev. Ta opredelitev pojma izključuje manjše spremembe ali izboljšave, povečanje proizvodnih ali storitvenih zmogljivosti z dodajanjem proizvodnih ali logističnih sistemov, zelo podobnih tistim, ki so že v uporabi, prenehanje uporabe procesa, preprosto kapitalsko zamenjavo ali razširitev, spremembe, ki izhajajo izključno iz sprememb cen faktorjev, prilagajanje željam strank, lokalizacijo, redne sezonske in druge ciklične spremembe ter trgovanje z novimi ali znatno izboljšanimi proizvodi.

Upravičeni stroški za procesne in organizacijske inovacije so:

- stroški osebja,
- stroški instrumentov, opreme, objektov in zemljišč v obsegu ter za obdobje uporabe v projektu,
- stroški pogodbenih raziskav, znanja in patentov, ki so bili kupljeni ali je bilo zanje pridobljeno licenčno dovoljenje od zunanjih virov na podlagi strogo poslovnega odnosa,
- dodatni režijski stroški in drugi stroški poslovanja, vključno s stroški materiala, zalog in podobnih izdelkov, ki so nastali kot neposredna posledica projekta.

Intenzivnost pomoči ne presega 15 % upravičenih stroškov za velika podjetja in 50 % upravičenih stroškov za MSP. Pomoč za velika podjetja je združljiva le, če dejansko sodeluje z MSP v dejavnosti, ki prejema pomoč, in če sodelujoča MSP povzročijo vsaj 30 % skupnih upravičenih stroškov. Pomoč za procesne in organizacijske inovacije ne sme presegati 12,5 milijona EUR na podjetje in na projekt.

6.5 Pogoji za dodeljevanje pomoči za usposabljanja

Pomoč za usposabljanja je relevantna predvsem za uporabo naprednih digitalnih tehnologij, umetne inteligence, robotike, avtomatizacije, poslovnih modelov in konceptov. Prav tako je pomemben tudi prenos znanja iz visokošolskih in raziskovalnih organizacij v prakso. Pomoč je predvsem namenjena MSP-jem in drugim organizacijam, ki prispevajo k hitrejši digitalni preobrazbi in posledično učinkovitejšemu podpornemu okolju za podjetništvo.

Pomoč za usposabljanja se ne dodeljuje za usposabljanje, ki ga podjetja zagotavljajo zaradi usklajenosti z obveznimi nacionalnimi standardi za usposabljanje.

Upravičeni stroški so naslednji:

- stroški osebja za inštruktorje za ure, ko inštruktorji sodelujejo pri usposabljanju;
- stroški poslovanja v zvezi z inštruktorji in udeleženci usposabljanja, ki so neposredno povezani s projektom usposabljanja, na primer potni stroški, stroški nastanitve, material in zaloge, ki so neposredno povezani s projektom, amortizacija orodja in opreme, če se uporabljajo izključno za projekt usposabljanja;
- stroški svetovalnih storitev, povezanih s projektom usposabljanja;
- stroški osebja v zvezi z udeleženci usposabljanja in splošni posredni stroški (upravni stroški, najemnine, režijski stroški) za ure, ko udeleženci usposabljanja sodelujejo pri usposabljanju.

Intenzivnost pomoči ne sme presegati 50 % upravičenih stroškov. Največja intenzivnost pomoči na projekt usposabljanja je 3 milijone EUR.

6.6 Pogoji za dodeljevanje pomoči »de minimis«

Do dodelitve javnih sredstev je upravičen upravičenec, ki izpolnjuje navedene pogoje:

- Sedež, poslovna enota ali podružnica podjetja, ki je deležno razvojne spodbude, je v Republiki Sloveniji (drugi odstavek 5. člena ZPOP-1).
- Podjetje nima neporavnanih obveznosti do Republike Slovenije iz naslova davkov in prispevkov (drugi odstavek 5. člena ZPOP-1).
- Podjetje ni v težavah skladno s točkami a, b in e 18. točke 2. člena Uredbe 651/2014/EU³.
- Podjetje ni v postopku prisilne poravnave, stečajnem postopku, postopku likvidacije ali prisilnega prenehanja, z njegovimi posli iz drugih razlogov ne upravlja sodišče, ni opustil poslovne dejavnosti in na dan oddaje vloge ni bil v stanju insolventnosti, v skladu z določbami Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 176/21 – uradno prečiščeno besedilo, 178/21 – popr., 196/21 – odl. US, 157/22 – odl. US, 35/23 – odl. US, 57/23 – odl. US in 102/23) in ni v postopku likvidacije po Zakonu o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19 – ZPosS, 158/20 – ZIntPK-C, 18/21, 18/23 – ZDU-1O in 75/23).
- Podjetje ne prejema, ali ni v postopku pridobivanja državnih pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah po Zakonu o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb in zadrug v težavah (Uradni list RS, št. 5/17).

Pomoč se lahko dodeli v skladu z Uredbo 2023/2831/EU.

Pomoč je lahko dodeljena podjetjem v vseh sektorjih, razen:

- podjetjem, dejavnim v primarni proizvodnji ribiških proizvodov in proizvodov iz akvakulture;
- podjetjem, dejavnim v predelavi in trženju ribiških proizvodov in proizvodov iz akvakulture, kadar je znesek pomoči določen na podlagi cene ali količine proizvodov, nabavljenih ali danih na trg;
- podjetjem, dejavnim v primarni proizvodnji kmetijskih proizvodov;
- podjetjem, dejavnim v predelavi in trženju kmetijskih proizvodov
 - kadar je znesek pomoči določen na podlagi cene oziroma količine takih proizvodov, ki so nabavljeni od primarnih proizvajalcev ali jih je na trg dalo zadevno podjetje;
 - kadar je pomoč pogojena s tem, da se delno ali v celoti prenese na primarne proizvajalce;

Če je podjetje dejavno v enem od zgoraj navedenih sektorjev, obenem pa je dejavno v enem ali več drugih sektorjev, ki niso navedeni zgoraj, ali opravlja še druge dejavnosti v sektorjih, ki

³ Ob upoštevanju ostalih v tem poglavju zapisanih pogojev „podjetje v težavah“ pomeni tudi podjetje, za katerega velja vsaj ena od naslednjih okoliščin skladno z 18. točko 2. člena Uredbe 651/2014/EU:

(a) če je v primeru družbe z omejeno odgovornostjo (razen MSP, ki obstaja manj kot tri leta) zaradi nakopičenih izgub izginila več kot polovica vpisanega osnovnega kapitala. To je v primeru, ko nakopičene izgube, ki se odštejejo od rezerv (in vseh drugih elementov, ki se na splošno štejejo kot del lastnih sredstev družbe), povzročijo negativen kumulativni znesek, ki presega polovico vpisanega osnovnega kapitala. Za namene te določbe se „družba z omejeno odgovornostjo“ nanaša predvsem na vrste podjetij iz Priloge I k Direktivi 2013/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta (1), „osnovni kapital“ pa vključuje po potrebi vse vplačane presežke kapitala;

(b) če je v primeru družbe, v kateri vsaj nekaj članov nosi neomejeno odgovornost za dolg družbe (razen MSP, ki obstaja manj kot tri leta), zaradi nakopičenih izgub izginila več kot polovica njenega kapitala, kot je prikazan v računovodskih izkazih družbe. Za namene te določbe se družba, v kateri vsaj nekaj članov nosi neomejeno odgovornost za dolg družbe“ nanaša predvsem na vrste podjetij iz Priloge II k Direktivi 2013/34/EU;

(e) če je v primeru podjetja, ki ni MSP, v zadnjih dveh letih:

(1) knjigovodsko razmerje med dolgovi in lastnim kapitalom večje od 7,5 in

(2) razmerje med dobičkom podjetja pred obrestmi, davki in amortizacijo (EBITDA) in kritjem obresti nižje od 1,0.

niso zgoraj navedeni, se pomoč »de minimis« lahko dodeli za nenavedene sektorje ali dejavnosti, pod pogojem, da se, na primer z ločevanjem računovodskih izkazov, zagotovi, da dejavnosti v zgoraj navedenih sektorjih niso deležne pomoči »de minimis«.

Pomoč ni dovoljena za aktivnosti, povezane z izvozom, ko je pomoč neposredno vezana na izvožene količine, vzpostavitev in delovanje distribucijskega mreže ali na druge tekoče izdatke, povezane z izvozno aktivnostjo.⁴

Pomoč ni dovoljena v primerih, ko bi se uporabi domačega blaga dajalo prednost pred uporabo uvoženega blaga.

Pomoč po pravilu »de minimis« se lahko dodeli enotnemu podjetju. Enotno podjetje pomeni vsa podjetja, ki so med seboj najmanj v enem od naslednjih razmerij:

- imajo večino glasovalnih pravic delničarjev ali družbenikov drugega podjetja,
- imajo pravico imenovati ali odpoklicati večino članov upravnega, poslovnega ali nadzornega organa drugega podjetja,
- imajo pravico izvrševati prevladujoč vpliv na drugo podjetje na podlagi pogodbe, sklenjene z navedenim podjetjem, ali določbe v njegovi družbeni pogodbi ali statutu,
- podjetje, ki je delničar ali družbenik drugega podjetja, na podlagi dogovora z drugimi delničarji ali družbeniki navedenega podjetja samo nadzoruje večino glasovalnih pravic delničarjev ali družbenikov navedenega podjetja,
- podjetje, ki je v katerem koli razmerju iz predhodnih alinej prek enega ali več drugih podjetij, prav tako velja za enotno podjetje.

Upravičeni stroški so:

- stroški plač in povračil stroškov v zvezi z delom,
- stroški za službena potovanja,
- stroški storitev zunanjih izvajalcev,
- stroški nakupa opredmetenih osnovnih sredstev,
- stroški nakupa neopredmetenih osnovnih sredstev,
- stroški najema opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev,
- stroški informiranja in komuniciranja,
- posredni stroški.

Intenzivnost pomoči po veljavni shemi »de minimis« znaša do 100 % upravičenih stroškov za končne prejemnike (podjetja). Skupni znesek pomoči, dodeljen enotnemu podjetju na podlagi pravila »de minimis« ne sme presegati 300.000 evrov v obdobju zadnjih treh let, ne glede na obliko ali namen pomoči.

V primeru združitve ali pripojitve se vsa prejšnja pomoč »de minimis«, dodeljena kateremu koli od podjetij, udeleženih v združitvi, upošteva pri ugotavljanju, ali nova pomoč »de minimis« za novo ali prevzemno podjetje presega zgornjo mejo iz prejšnjega odstavka. Pomoč »de minimis«, ki je bila zakonito dodeljena pred združitvijo ali pripojitvijo, ostane zakonita.

V primeru, da se podjetje razdeli na dve ali več ločenih podjetij, se pomoč »de minimis«, dodeljena pred razdelitvijo, dodeli podjetju, ki je bilo deležno, in to je načeloma podjetje, ki prevzame dejavnosti, za katere se je pomoč »de minimis« uporabila. Če taka dodelitev ni mogoča, se pomoč »de minimis« dodeli sorazmerno na podlagi knjigovodske vrednosti lastniškega kapitala novih podjetij na dejanski datum razdelitve.

Do pomoči po pravilu »de minimis« so upravičena MSP in velika podjetja.

⁴ Pomoč za kritje stroškov študij ali svetovalnih storitev, potrebnih za uvajanje novega ali obstoječega proizvoda na novem trgu v drugi državi članici ali tretji državi, se ne šteje za pomoč dejavnostim, povezanim z izvozom.

Dajalec pomoči mora od prejemnika te pomoči pred dodelitvijo sredstev pridobiti pisno:

- izjavo o že prejetih pomočeh po pravilu »de minimis«, vključno z navedbo, pri katerih dajalcih in v kakšnem znesku je prejemnik pomoči v obdobju zadnjih treh let kandidiral za pomoč po pravilu »de minimis«,
- izjavo o drugih že prejetih (ali zaprošenih) pomočeh za iste upravičene stroške ter zagotovilo, da z dodeljenim zneskom pomoči po pravilu »de minimis« ne bo presežena zgornja meja pomoči po pravilu »de minimis«, in dovoljene intenzivnosti pomoči,
- izjavo prejemnika, v pisni obliki, ali gre za primer pripojenega podjetja ali delitve podjetja,
- izjavo prejemnika s seznamom vseh, z njim povezanih podjetij.

Pri kumulaciji pomoči po pravilu »de minimis« je treba upoštevati, da:

- se pomoč po pravilu »de minimis« ne sme kumulirati s pomočjo v zvezi z istimi upravičenimi stroški ali pomočjo za isti ukrep za financiranje tveganja, če bi se s takšno kumulacijo presegla največja intenzivnost pomoči ali znesek pomoči (največje intenzivnosti in zneski pomoči so opredeljeni v poglavju 2.2. po posameznih vrstah pomoči in z Uredbo 651/2014/EU),
- se pomoč po pravilu »de minimis«, dodeljena v skladu z Uredbo 2023/2831/EU, lahko kumulira s pomočjo po pravilu »de minimis«, dodeljeno v skladu z uredbama Komisije (EU) št. 1408/20135 in (EU) št. 717/20146 do zgornje meje opredeljene v tem poglavju,
- se pomoč po pravilu »de minimis«, dodeljena v skladu z Uredbo 2023/2831/EU, lahko kumulira s pomočjo po pravilu »de minimis«, dodeljeno v skladu z Uredbo Komisije (EU) 2023/28327.

Dajalec pomoči po pravilu »de minimis« mora pisno obvestiti prejemnika:

- da je pomoč dodeljena po pravilu »de minimis« v skladu z Uredbo 2023/2831/EU in
- o znesku »de minimis« pomoči.

Pomoč, plačljiva v več obrokih, se diskontira na vrednost, ki jo je imela ob dodelitvi. Obrestna mera, ki se uporablja za diskontiranje, je diskontna stopnja, ki velja ob dodelitvi pomoči.

Šteje se, da je pomoč po pravilu »de minimis« dejansko dodeljena z izdajo sklepa oz. odločbe o dodelitvi.

5 Uredba Komisije (EU) št. 1408/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči de minimis v kmetijskem sektorju (UL L št. 352 z dne 24. 12. 2013, str. 9), zadnjič spremenjena z Uredbo Komisije (EU) 2023/2391 z dne 4. oktobra 2023 o spremembi uredb (EU) št. 717/2014, (EU) št. 1407/2013, (EU) št. 1408/2013 in (EU) št. 360/2012 glede pomoči de minimis za predelavo in trženje ribiških proizvodov in proizvodov iz akvakulture ter Uredbe (EU) št. 717/2014 glede skupnega zneska pomoči de minimis, dodeljene enemu podjetju, obdobja njene uporabe in drugih zadev (UL L št. 2023/2391 z dne 5. 10. 2023).

6 Uredba Komisije (EU) št. 717/2014 z dne 27. junija 2014 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči de minimis v sektorju ribištva in akvakulture (UL L št. 190 z dne 28. 6. 2014, str. 45), zadnjič spremenjena z Uredbo Komisije (EU) 2023/2391 z dne 4. oktobra 2023 o spremembi uredb (EU) št. 717/2014, (EU) št. 1407/2013, (EU) št. 1408/2013 in (EU) št. 360/2012 glede pomoči de minimis za predelavo in trženje ribiških proizvodov in proizvodov iz akvakulture ter Uredbe (EU) št. 717/2014 glede skupnega zneska pomoči de minimis, dodeljene enemu podjetju, obdobja njene uporabe in drugih zadev (UL L št. 2023/2391 z dne 5. 10. 2023).

7 Uredba Komisije (EU) 2023/2832 z dne 13. decembra 2023 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči de minimis za podjetja, ki opravljajo storitve splošnega gospodarskega pomena (UL L št. 2023/2832 z dne 15. 12. 2023), zadnjič popravljena s Popravkom (UL L št. 2024/90320 z dne 30. 5. 2024).

7 PODROČJA IZVAJANJA PROGRAMA

Digitalna preobrazba gospodarstva prinaša spremembe v poslovnih modelih, procesih, produktih, kompetencah, učinkovitosti podjetij in posameznikov ter v odnosih s strankami z uporabo sodobnih IKT in konceptov. Omogoča večjo konkurenčnost, prilagodljivost in rast podjetij s povečanjem dodane vrednosti na zaposlenega. Digitalna preobrazba je ključna tudi v tradicionalnih panogah, saj se rast lahko poveča le z nadgradnjo obstoječih poslovnih modelov ob uporabi naprednih digitalnih tehnologij. Učinki uspešno izvedene digitalne preobrazbe se kažejo v večji mednarodni konkurenčnosti podjetij.

Digitalno preobrazbo gospodarstva je smiselno utemeljiti tudi na konceptu industrije 4.0 in povečanju uporabe naprednih digitalnih tehnologij (internet stvari, tehnologija za obdelavo velepodatkov, umetna inteligenca, kvantno računalništvo, tehnologija veriženja blokov, kibernetska varnost, napovedna analitika in pametno napovedovanje odločitev, visoko zmogljivo računalništvo, virtualna in obogatena resničnost (metaverzum, razširjena resničnost), WEB 3.0, tehnologije 5G itd.). Pri digitalizaciji gospodarstva je treba upoštevati tudi storitvene dejavnosti. Nove tehnologije in poslovni modeli vplivajo na skoraj vse vidike našega življenja, družbe in trgov ter ustvarjajo nove izzive.

Za pospešeno rast produktivnosti bodo morala slovenska podjetja ne le pospešiti uvajanje posameznih (zahtevnejših) tehnologij, ampak se bodo morala (digitalne in) poslovne preobrazbe lotiti celoviteje in bolj ambiciozno, tako v smislu digitalizacije in trajnosti kot krepitve organizacijskih dejavnikov, z večjim poudarkom na prodornosti, ustvarjalnosti in inovativnosti⁸.

7.1 Napredne digitalne tehnologije in podporno okolje za pospešitev digitalnega preoblikovanja gospodarstva

Na področjih uvajanja naprednih digitalnih tehnologij bomo z namenom zagotavljanja učinkovitega podjetniškega okolja povezovali kompetence in potencialne za razvoj novih produktov, storitev in celovitih rešitev. V tem okviru bo pozornost posvečena podpornemu okolju za digitalno preobrazbo, ter netehnološkim inovacijam na prioritetnih področjih uporabe, definiranih v Digitalni Sloveniji 2030, Strategiji pametne specializacije S5, Slovenski industrijski strategiji 2021 – 2030, Strategiji digitalne transformacije gospodarstva, Nacionalnem programu spodbujanja razvoja in uporabe umetne inteligence v Republiki Sloveniji do leta 2025.

7.1.1 Predstavitev področja

Uvajanje in uporaba zahtevnejših tehnologij med njimi tudi digitalnih ostaja izziv, še posebej za mikro, mala in srednje velika podjetja (v nadaljevanju MSP), za oblačne storitve pa to velja za vsa podjetja. Slovenija se še naprej uvršča med konkurenčnejše države, tudi v segmentu MSP, kar pa ne zadostuje za preprečitev nadaljnega relativnega zaostajanja pri digitalni intenzivnosti slovenskih podjetij. Leta 2018 so bila ta namreč še na petem, v letu 2021 pa že na desetem mestu v EU. Na stagnacijo kažejo tudi predhodni podatki o zrelosti podjetij pri uvajanju industrije 4.0. Med letoma 2018 in 2022 je namreč delež podjetij, ki izkazujejo visoko pripravljenost celo padel z 26,3 % na 24,4 %.

Povečuje se vrzel med vlaganji v IKT tehnologije v Sloveniji in povprečjem držav EU. Posledica tega je, da skozi zadnje desetletje zelo počasi zapiramo produktivnostno vrzel do povprečja EU, pri čemer so se nam države višegrajske četverice zelo približale (2008 15 % prednosti, 2020 le še 3 %). Na osnovi Poročila o produktivnosti UMAR 2021 se ugotavlja, da sta

⁸ UMAR – Poročilo o produktivnosti

digitalizacija in digitalna preobrazba ključni za dvig produktivnosti in konkurenčnosti gospodarstva.

Slovenija na podlagi ugotovitev DESI indeksa 2022 pospešuje digitalizacijo svojih sedanjih industrij in polaga temelje za sodobnejše gospodarske sektorje, ki temeljijo na internetu stvari, velepodatkih, umetni inteligenci (UI), kvantnem računalništvu, storitvah računalništva v oblaku in mikroelektroniki. Naložbe v te industrije usmerja prek nacionalnih javnih sredstev, kohezijskih sredstev in Načrta za okrevanje in odpornost. To je pomembno za doseganje cilja Digitalnega desetletja, tj. da 75 % podjetij uporablja storitve v oblaku ali umetno inteligenco ali velepodatke.

Za učinkovito digitalno preobrazbo podjetij bosta, poleg prilagoditve poslovnih procesov skozi krepitev tehnološke opremljenosti pomembna zlasti dva elementa, in sicer krepitev digitalnih kompetenc zaposlenih za uporabo naprednih tehnologij in prilagajanje novim zahtevam, ki iz njih izvirajo ter povezave z inovativnimi MSP in startup/scaleup podjetji.

7.1.2 Opis ukrepa Podpornega okolja za digitalno preobrazbo

Evropska komisija je 19. aprila 2016 sprožila prvo pobudo Paket za enotni digitalni trg, povezano z industrijo. Na podlagi in dopolnitvi različnih nacionalnih pobud za digitalizacijo industrije je Komisija sprožila nadaljnje naložbe v digitalizacijo industrije in podprla ustvarjanje boljših okvirnih pogojev za digitalno industrijsko revolucijo. Vizijo, cilje in možnosti za uspešno digitalno preobrazbo Evrope do leta 2030 je Evropska komisija marca 2021 predstavila v dokumentu Evropsko Digitalno desetletje: digitalni cilji za leto 2030, kjer je predlagan dogovor o sklopu digitalnih načel za hitro uvedbo pomembnih več državnih projektov in pripravo zakonodajnega predloga, ki določa trden okvir upravljanja, za spremljanje napredka – Digitalni kompas. Eden pomembnejših stebrov prizadevanja evropske industrije je aktivnost za razvoj mreže digitalnih inovacijskih stičišč (*angl. DIH – digital innovation hubs*).

Ukrep je namenjen zagotavljanju ustrezne podpore, vsem subjektom z namenom hitrejšega digitalnega preoblikovanja in povezovanju/seznanjanju subjektov z najnovejšimi evropskimi praksami na področju digitalizacije.

Evropska digitalna inovacijska središča bodo pomagala premostiti težave digitalne tranzicije, tako med podjetji, javnim organizacijam in v javni upravi. Ker je trenutno uporaba digitalnih storitev, predvsem na strani mikro, malih in srednje velikih podjetij še vedno na nizki stopnji, je potrebno deležnike pri digitalni transformaciji ustrezno podpreti, jih seznaniti z dobrimi praksami in jim omogočiti celosten pristop k digitalizaciji.

Z ukrepom se podpira podporno okolje, ki bo podjetjem pomagalo pri izboljšanju poslovnih/produksijskih procesov, izdelkov ali storitev z uporabo digitalnih tehnologij z:

- zagotavljanjem dostopa do tehničnega znanja in testiranja, ter možnostjo »testiranja pred investiranjem«,
- zagotavljanjem inovacijskih storitev, kot so svetovanje glede financiranja, usposabljanje in razvoj veščin, ki so ključni za uspešno digitalno transformacijo,
- podporo podjetjem pri reševanju okoljskih vprašanj, zlasti glede uporabe digitalnih tehnologij za trajnost in krožno gospodarstvo.

S predvidenim ukrepom se želi kar najhitreje digitalno preoblikovati podjetja, predvsem mikro, mala in srednja. Za te namene se izvajajo tudi aktivnosti informiranja, usposabljanja, delavnic, poslovnih srečanj, promocije, povezovanja, mreženja, svetovanja, ipd.

Evropska komisija financira izbrane projekte EDIH v višini do 50%. Republika Slovenija izbrane EDIH-e podpira v višini do 25%, preostanek sredstev prijavitelji zagotovijo iz lastnih sredstev.

Ukrep temelji na javnem pozivu za izbor digitalnih inovacijskih stičišč (DIH) za Evropska digitalna inovacijska stičišča EDIH in nato javnem razpisu Evropske komisije.

7.1.3 Cilji, rezultati in kazalniki

Ciljne vrednosti za leto 2030 so določene na podlagi projekcij dolgoročnih trendov glede na izhodiščne podatke ob upoštevanju načrtovanih aktivnosti v dokumentu Digitalno desetletje ter Strategije Digitalna Slovenija 2030.

Vzpostavitev Evropskih digitalnih inovacijskih stičišč bo pripomoglo k boljšemu pregledu ponudbe storitev za digitalno preoblikovanje, večji promociji, dvigu ozaveščenosti o pomenu digitalne preobrazbe. Vzpostavljene bodo možnosti, da organizacije, ki želijo stopiti na pot digitalnega preoblikovanja ideje najprej nevtrarno testirajo pred investicijo. Oblikovala se bodo podporna okolja s potrebnimi kompetencami, možnostmi za mreženje in iskanje virov financiranja ter povezovanja z drugimi evropskimi EDIH-i v skupno mrežo.

Cilji in kazalniki

Na projektu se bodo spremljali sledeči kazalniki:

1. Število MSP, ki so prejela svetovanja za digitalno transformacijo. Cilj je 105 MSP-jev.
2. Število podprtih podjetij in drugih organizacij, ki so prejela storitve za raziskovalne in razvojne projekte, za naložbe za preskusne in eksperimentalne infrastrukture, za inovacije za MSP ter za procesne in organizacijske inovacije. Cilj je 35 podprtih podjetij in drugih organizacij.
3. Število podprtih grozdov. Cilj je podpreti 2 grozda.
4. Podpora izboljšanju digitalnih kompetenc med zaposlenimi (ne glede na profile), vključno z možnostmi za prekvalifikacije. Cilj je 610 oseb z novimi digitalnimi kompetencami.

Podporno okolje za digitalno preobrazbo	
Ukrep	Podporno okolje za digitalno preobrazbo
Namen ukrepa	Zagotavljanje podpore podjetjem in drugim organizacijam pri digitalnem preoblikovanju
Ciljna skupina	Podjetja, javne in zasebne organizacije, občine, zavodi.
Trajanje	2022-2026
Shema pomoči	EDIH izvaja različne vrste ukrepov: • Shema državnih pomoči – splošne skupinske izjeme po Uredbi 651/2014/EU - pomoč za svetovanje v korist MSP, - pomoč za raziskovalne in razvojne projekte, - pomoč za naložbe za preskusne in eksperimentalne infrastrukture, - pomoč za inovacijske grozde, - pomoč za inovacije za MSP, - pomoč za procesne in organizacijske inovacije, - pomoč za usposabljanje.
Oblika pomoči	Subvencije
Upravičeni stroški / aktivnosti	Upravičeni stroški:

- za svetovanje v korist MSP:
 - dovoljeni upravičeni stroški svetovalnih storitev, ki jih zagotovijo zunanji svetovalci. Intenzivnost pomoči ne presega 25 % upravičenih stroškov. Zadevne storitve niso trajne ali občasne dejavnosti, niti se ne nanašajo na običajne stroške poslovanja podjetja, kot so rutinske storitve davčnega svetovanja, redne pravne storitve ali oglaševanje.
- Za raziskovalno in razvojne projekte
 - stroški osebja: raziskovalci, tehniki in drugo podporno osebje v obsegu zaposlitve na raziskovalnem projektu;
 - stroški instrumentov in opreme v obsegu in za obdobje uporabe v projektu. Kadar se ti instrumenti in oprema ne uporabljajo samo za projekt skozi njihovo celotno življenjsko dobo, se štejejo za upravičene samo stroški amortizacije, izračunani na podlagi splošno sprejetih računovodskih načel, ki ustrezajo trajanju projekta;
 - stroški stavb v obsegu in za obdobje, kot se uporabljajo za projekt. Glede stavb se štejejo za upravičene le stroški amortizacije, izračunani na podlagi splošno sprejetih računovodskih načel, ki ustrezajo trajanju projekta;
 - stroški pogodbenih raziskav, znanja in patentov, ki so bili kupljeni ali je bilo zanje pridobljeno licenčno dovoljenje od zunanjih virov po običajnih tržnih pogojih, ter stroški svetovalnih in drugih ustreznih storitev, uporabljenih izključno za projekt;
 - dodatni režijski stroški in drugi stroški poslovanja, vključno s stroški materiala, zalog in podobnih izdelkov, nastali neposredno kot posledica projekta se upoštevajo v obliki pavšala do 7 % stroškov uporabljenih za skupne upravičene stroške raziskovalnih in razvojnih projektov. V tem primeru se stroški raziskovalnih in razvojnih projektov, ki se uporabijo za izračun posrednih stroškov, določijo na podlagi običajnih računovodskih praks in vključujejo le upravičene stroške raziskovalnih in razvojnih projektov. Intenzivnost pomoči za raziskovalno razvojne projekte ne presega 25 % upravičenih stroškov.
- za preskusne in eksperimentalne infrastrukture:
 - Upravičeni stroški so stroški naložbe v neopredmetena in opredmetena sredstva. Intenzivnost pomoči za raziskovalno razvojne projekte ne presega 25 % upravičenih stroškov.
- za inovacijske grozde:
 - Upravičeni stroški so stroški naložbe v neopredmetena in opredmetena sredstva. Intenzivnost pomoči za

	naložbe v inovacijske grozde ne presega 25 % upravičenih stroškov. ○ Upravičeni stroški pomoči za tekoče poslovanje za inovacijske grozde so stroški osebja in upravni stroški (vključno z režijskimi stroški), ki so povezani z naslednjimi dejavnostmi: ▪ spodbujanje grozdov, da se olajšajo sodelovanje, izmenjava informacij ter zagotavljanje ali usmerjanje specializiranih in uporabniku prilagojenih podpornih storitev za podjetja; ▪ trženje grozda, da se razširi sodelovanje novih podjetij ali organizacij ter poveča prepoznavnost grozda; ▪ upravljanje zmogljivosti grozda; organizacija programov usposabljanj, delavnic in konferenc v podporo izmenjavi znanja, mreženju in mednarodnemu sodelovanju. ▪ Intenzivnost pomoči za tekoče poslovanje za inovacijske grozde ne presega 25 % skupnih upravičenih stroškov v obdobju, v katerem je pomoč dodeljena. • <u>za inovacije za MSP</u> - za pridobivanje, potrjevanje in obrambe patentov ter druga neopredmetena sredstva, - za napotitev visokokvalificiranega osebja (kot je opredeljeno / skladno s 93. in 98. točko 2. člena Uredbe 651/2014/EU) iz raziskovalne organizacije za širjenje znanja ali velikega podjetja, ki dela na področju raziskav, razvoja in inovacij na novo ustanovljenem delovnem mestu pri upravičencu in ne nadomešča drugega osebja, - svetovalnih in podpornih storitev za inovacije vključno s storitvami, ki jih zagotavljajo organizacije za raziskave in širjenje znanja, raziskovalne preskusne in eksperimentalne infrastrukture ali inovacijski grozdi. - Intenzivnost pomoči za inovacije za MSP ne presega 25 % upravičenih stroškov. • <u>za procesne in organizacijske inovacije</u> - stroški osebja, - stroški instrumentov, opreme, objektov in zemljišč v obsegu ter za obdobje uporabe v projektu, - stroški pogodbenih raziskav, znanja in patentov, ki so bili kupljeni ali je bilo zanje pridobljeno licenčno dovoljenje od zunanjih virov na podlagi strogo poslovnega odnosa,
--	--

	- dodatni režijski stroški in drugi stroški poslovanja, vključno s stroški materiala, zalog in podobnih izdelkov, ki so nastali kot neposredna posledica projekta. - Intenzivnost pomoči ne presega 15 % upravičenih stroškov za velika podjetja in 25 % upravičenih stroškov za MSP. Pomoč za velika podjetja je združljiva le, če dejansko sodeluje z MSP v dejavnosti, ki prejema pomoč, in če sodelujoča MSP povzročijo vsaj 30 % skupnih upravičenih stroškov. • <u>pomoč za usposabljanje</u> - stroški osebja za inštruktorje za ure, ko inštruktorji sodelujejo pri usposabljanju; - stroški poslovanja v zvezi z inštruktorji in udeleženci usposabljanja, ki so neposredno povezani s projektom usposabljanja, na primer potni stroški, stroški nastanitve, material in zaloge, ki so neposredno povezani s projektom, amortizacija orodja in opreme, če se uporabljajo izključno za projekt usposabljanja; - stroški svetovalnih storitev, povezanih s projektom usposabljanja; - stroški osebja v zvezi z udeleženci usposabljanja in splošni posredni stroški (upravni stroški, najemnine, režijski stroški) za ure, ko udeleženci usposabljanja sodelujejo pri usposabljanju. - Intenzivnost pomoči ne presega 25 % upravičenih stroškov.
Izvajalci	Konzorciji podjetij, zavodov, znanstveno raziskovalnih organizacij, tehnoloških parkov, tehnoloških grozdov, razvojnih centrov, občin.
Merila za izbor	Izvajalca (EDIH DIGI SI in EDIH SRC) sta bila izbrana na javnem razpisu EK. Predhodno je bil v Sloveniji izveden postopek z javnim pozivom. Merila slovenskega poziva: • sposobnost in izkušnje, • strateške usmeritve, • ustreznost izvedbenega načrta, • izvedljivost in finančna vzdržnost programa/projekta, • trajnost predvidenih rezultatov.
Vsebina	EDIH bo spodbujal digitalno preobrazbo malih in srednje velikih podjetij (MSP), zagonskih in hitro rastočih podjetij na štirih strateških prednostnih področjih, opredeljenih v slovenski strategiji pametne specializacije. EDIH ima dostop do ključne infrastrukture in visoko usposobljenega osebja, ki je ključno za spodbujanje digitalne v obeh regijah NUTS2 v Sloveniji in v Evropi. EDIH z dokazano komplementarnim strokovnim znanjem na področju podpore digitalni preobrazbi, bo izkoristil obstoječe vire in zagotovil enotno kontaktno točko na vseh štirih prednostnih področjih programa Digitalna Evropa: Umetna inteligenca, visokozmogljivo računalništvo, kibernetska varnost in napredna digitalna znanja in spretnosti. EDIH ponuja tudi tehnološke storitve na področju robotike, interneta stvari, masovni podatkov, veriženja blokov in obogatena/virtualna resničnost. EDIH bo izvajal storitve na začetni,

	osnovni in napredni ravni ter ponudil možnosti sodelovanja slovenskim akterjem IKT, da bi postali zunanji ponudniki digitalnih tehnologij/storitev, ki bi zagotavljali komplementarne storitve lokalnim in EU podjetjem prek spletne trgovine, ki omogoča povezovanje povpraševanja in ponudbe digitalnih virov. Način delovanja EDIH je ponujati storitve in olajšati potovanje strank skozi krožno vrednostno verigo opredeljenih prednostnih področij S5. Začenši z omogočanjem testiranja pred investicijo, spretnosti in usposabljanja, podpore pri iskanju investicij, obenem pa služi kot platforma za ozaveščanje o prednosti in priložnosti digitalne dobe. EDIH nudi testiranje izdelkov, rešitev in komponent v realnem okolju ter nadgradnji njihovih digitalnih procesov in z njimi povezanih poslovnih modelov, hkrati pa bo priložnosti za rast uskladi s cilji trajnostnega razvoja. EDIH bo prispeval k spodbujanju digitalizacije proizvodnih MSP z naprednimi digitalnimi tehnologijami ob upoštevanju stebrov gospodarskega, okoljskega in družbenega razvoja. Z naprednim sodelovanjem z nacionalnimi in čezmejnimi EDIH bo ozaveščal o pomenu digitalne preobrazbe za trajnostno rast in služil kot enotna točka znanja, smernic in podpore za povečanje digitalizacije v industrijskih institucijah. Poleg tega bo EDIH zagotavljal dostop do prototipov in testnih okolij, da bi pospešil sprejemanje novih digitalnih tehnologij in spretnosti ter napredoval pri sedanjih digitalnih rešitvah. Poleg tega bo zagotovil (i) podporo za vzpostavitev industrijskega ekosistema podjetij s širokim strokovnim znanjem na različnih področjih, ki ponujajo dopolnilne storitve ali izdelke, prek konferenc, dogodkov in delavnic; (ii) ter podporo za dostop do evropskih in nacionalnih javnih in zasebnih sredstev za krepitev zmogljivosti podjetij za uvajanje digitalnih inovacij in povečanje njihove konkurenčnosti.
Stopnja sofinanciranja	Javni poziv za izbor digitalnih inovacijskih stičišč (DIH) za Evropska digitalna inovacijska stičišča (EDIH) je določil stopnjo 25 % sofinanciranja s strani Republike Slovenije. Sodelovanje prijaviteljev na razpisu Evropske komisije je bilo pogojeno s podporo držav članic izbranim EDIH-om na nacionalnem nivoju. Delež sredstev v višini 50 % se dodeli iz EU. V tem primeru gre za sredstva, ki bodo neposredno dodeljena s strani EK, na katere RS nima vpliva in posledično ne zapadejo pod pravila državnih pomoči.
Končni upravičenci	Podjetja, znanstveno raziskovalne organizacije, občine, zavodi, javne in zasebne organizacije.
Ocena finančnih sredstev	1.581.749,96 EUR
Tip investicije - kategorije intervencij OP	Integralna sredstva – slovenska udeležba
Navezava na OP	/
Teritorialni vidik	Ukrep je namenjen celotni Sloveniji

7.2 Podporno okolje za podatkovni prostor za pametne skupnosti

Podatki so življenjska sila gospodarstva in gonilo inovacij. Poleg potenciala za gospodarsko rast in reševanje družbenih izzivov so podatki tudi osnova za razvoj aplikacij umetne inteligence, ki zahtevajo obdelavo ogromnih količin visokokakovostnih podatkov. Cilj evropske strategije za podatke je ustvariti enotni trg za podatke, ki bo zagotovil globalno konkurenčnost Evrope in suverenost podatkov. Skupni evropski podatkovni prostori bodo zagotovili, da bo na voljo več podatkov za uporabo v gospodarstvu in družbi, hkrati pa bodo podjetja in posamezniki, ki podatke ustvarjajo, imeli nadzor nad njimi.

Slovenska industrijska strategija navaja, da bo ponovna uporaba širokega nabora podatkov javnega sektorja in gospodarstva, skladno z EU strategijo Skupnih podatkovnih prostorov, lahko podprla razvoj inovacij in gospodarstva na podlagi uporabe velepodatkov. Podatki so ključni tudi za podjetja. Podatkovna ekonomija v Sloveniji predstavlja še popolnoma neizkoriščen potencial. Strategija mora vzpodbuditi in omogočiti razvoj rešitev v vseh dimenzijah (horizontalno, vertikalno in po časovni osi), t. j. povezljivost sistemov na osnovi strukturiranih podatkov v obstoječih IKT sistemih (analitika in optimizacija procesov, kibernetika, varnost, IoT, povezljivost že vgrajenih industrijskih in poslovnih sistemov, platforme, digitalni dvojčki,...), ki bodo za posameznika in podjetja hkrati tudi varna.

Tudi Strategija Digitalna Slovenija 2030 opredeljuje podatke kot strateško surovino in gonilo pametne družbe 5.0. Ustvarjanje, povezovanje in uporaba podatkov za povezavo resničnega in digitalnega okolja, vključno z internetom stvari, lahko z uporabo umetne inteligence omogočijo preobrazbo poslovnih procesov, organizacije in metod dela, učenja in življenja. S Strategijo Digitalna Slovenija 2030 postajajo tudi mesta in skupnosti izhodišča za digitalno preoblikovanje celotne družbe, zato podatkovni prostor za pametne skupnosti predstavlja izjemen potencial za gospodarsko rast, konkurenčnost, inovacije, ustvarjanje delovnih mest in družbeni napredek na splošno.

7.2.1 Predstavitev področja

Vrednost podatkovnega gospodarstva EU27 je leta 2019 znašala skoraj 325 milijard evrov, kar predstavlja 2,6 % BDP. Ista ocena napoveduje, da se bo do leta 2025 povečal na več kot 550 milijard EUR, kar predstavlja 4 % celotnega BDP EU (Vir: Končno poročilo študije: Evropsko orodje za spremljanje trga podatkov). Evropska komisija je leta 2020 sprejela evropsko strategijo za podatke, katere cilj je ustvariti enotni trg za podatke, ki bo zagotovil globalno konkurenčnost Evrope in suverenost podatkov.

OECD ugotavlja⁹, »da imajo podatki specifično kombinacijo ekonomskih značilnosti, ki jih ločujejo od drugih vnosov v ekonomsko proizvodnjo. Kažejo ekonomijo obsega, kar, skupaj z informacijskimi asimetrijami in šibkimi režimi lastništva, ovira nastanek večstranskih trgov s podatki. Zato bo na vrednost podatkov vplival upravljavski okvir, ki določa, kako se lahko ustvarjajo, delijo in uporabljajo«.

Strategija EU za podatke¹⁰, predstavljena februarja 2020, uvaja ukrepe za zagotovitev, da izkusimo polni potencial tega, kar lahko ponudijo podatki. Uvaja zaščito podatkov, s čimer bo zagotovljeno, da so shranjeni na varen in zaupanja vreden način. Poleg tega postavlja cilje in pravila za izkoriščanje podatkov na jasn in zaupanja vreden način v korist državljanov, podjetij, raziskovalcev in javnih uprav.

Ključni elementi evropske podatkovne strategije vključujejo:

⁹ OECD (2022), "Measuring the value of data and data flows", OECD Digital Economy Papers, No. 345, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/923230a6-en>.

¹⁰ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/strategy-data>

- Omogočiti prost pretok podatkov v EU¹¹ in med sektorji;
- Premagovanje ovir pri delitvi s pomočjo tehnične infrastrukture, pravnih pravil in etičnih smernic;
- Spodbujanje razvoja zbirk sektorskih podatkov;
- Zagotavljanje avtonomije EU pri zagotavljanju evropskih storitev v oblaku¹².

Za doseg te ciljev je Komisija novembra 2020 predlagala Akt o upravljanju podatkov¹³. Namen Zakona o upravljanju podatkov je olajšati izmenjavo podatkov po vsej EU in med sektorji, da se ustvari rast, poveča nadzor in zaupanje državljanov in podjetij v njihove podatke ter ponuditi alternativni evropski model praksi obdelave podatkov na večjih tehnoloških platformah. Ta mejnik bo v podatkovni politiki podprl tudi evropske podatkovne prostore, kjer bo okrepljena izmenjava podatkov na več področjih, od energije do mobilnosti, od zdravja do evropskega zelenega dogovora.

Za razliko od naštetih sektorskih podatkovnih prostorov se podatkovni prostor za pametne skupnosti od njih razlikuje po tem, da ni osredotočen na posamezno domeno, sektor ali področje, temveč jih povezuje. Podatkovni prostor za pametne skupnosti predstavlja temelj za boljše upravljanje, analizo in izkoriščanje podatkov. Dodana vrednost podatkovnih prostorov je v ustvarjanju možnosti za ponovno uporabo podatkov, izboljšanje odločitvenih procesov ter spodbujanje inovacij v lokalnem okolju.

Podatkovni prostor za pametne skupnosti se s svojo kompleksnostjo in večplastnostjo dotakne vseh državljanov in doseže vse ravni upravljanja. Naša vizija je nacionalni podatkovni prostor za pametne skupnosti, ki je na voljo razvijalcem in ponudnikom infrastrukture pametnih trajnostnih mest in skupnosti za uresničitev ambicij evropskega digitalnega desetletja.

7.2.2 Opis ukrepa podpornega okolja za podatkovni prostor za pametne skupnosti

Strategija EU za podatke poudarja pomembnost gradnje uspešnega ekosistema zasebnih akterjev za ustvarjanje gospodarske in družbene vrednosti iz podatkov, ob ohranjanju visokih standardov zasebnosti, varnosti, varnosti in etičnih standardov in napoveduje, da bo Komisija vložila v financiranje infrastrukture, orodij za deljenje podatkov, arhitekture in v mehanizme upravljanja za uspešne ekosisteme deljenja podatkov in umetne inteligence. Specifični cilj 2 programa Digitalna Evropa je okrepiti ključne zmogljivosti umetne inteligence (UI) EU kot ključnega gonila digitalne transformacije javnega in zasebnega sektorja. Da bi dosegli te cilje, se je v prvih dveh letih izvajanja programa Digitalna Evropa izvedla Uvedba referenčnih preizkusnih in eksperimentalnih zmogljivosti za umetno inteligenco z osredotočenostjo na štiri prednostna področja uporabe (to je zdravje, pametne skupnosti, proizvodnja in kmetijstvo)¹⁴.

Z izvedbo ukrepa Pripravljalna dejanja za podatkovni prostor za pametne skupnosti je Komisija financirala projekt DS4SSCC¹⁵, s katerim je vzpostavljen mehanizem za upravljanje podatkov z natančnim načrtom, kako bo podatkovni prostor za pametne skupnosti povezal lokalne ekosisteme podatkov na ravni EU, ki bi se lahko povezovali z bodočim podatkovnim prostorom Zelenega dogovora. Projekt DS4SSCC je razvil:

- shemo upravljanja podatkov z večdeležniškim pristopom, ki združuje deležnike lokalnih ekosistemov podatkov, da skupaj identificirajo podatkovno infrastrukturo za federacijo, s čimer omogočijo podatkovni prostor za pametne skupnosti na ravni EU.

¹¹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/non-personal-data>

¹² <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/cloud-computing>

¹³ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/data-governance-act>

¹⁴ Coordinated Plan on Artificial Intelligence 2021 Review <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/coordinated-plan-artificial-intelligence-2021-review>

¹⁵ <https://www.ds4sscc.eu/>

- načrt za podatkovni prostor za pametne skupnosti na osnovi obstoječe zakonodaje in podatkovnih politik EU, .
- dogovorjen niz prednostnih podatkovnih zbirk in tem podatkov (javnih, zasebnih, vključno s tistimi, zbranimi s strani državljanov, itd.), vključno z realnimi podatki v realnem času, v skladu z novimi standardi in načeli iz navedenega načrta.
- Referenčne arhitekture podatkovnega prostora, gradbenih blokov in skupnih orodij, ki jih je treba uporabiti.
- Skupne standarde, vključno s semantičnimi standardi in protokoli za interoperabilnost, tako domensko specifične kot tudi presečne.
- Model upravljanja podatkov, poslovni modeli in strategije za upravljanje podatkovnih prostorov.

Evropska Komisija v okviru programa digitalna Evropa sofinancira tudi implementacijo podatkovnih prostorov za pametna mesta, katerega rezultat bo:

- Inovativen in federativen podatkovni prostor za pametne skupnosti, ki vključuje veliko število mest in skupnosti v EU, podprt s storitvami za vmesnike.
- 10 do 12 presečnih sektorskih podatkovnih pilotov, ki pokrivajo celotno EU z uporabo skupnih podatkovnih nizov. Ti bodo potrjevali in prispevali k izboljšanju načrta, kot tudi izboljšanju njegovega dolgoročnega (gospodarskega) načrta vzdržnosti. Podatkovni prostor bo ponujal podatke v zvezi z več kritičnimi mestnimi infrastrukturami, kot so oskrba z energijo in poraba, upravljanje vodovodnih sistemov, ravnanje z odpadki, prometne informacije, itd., ki bi lahko bile izpostavljene ranljivostim in vplivu na javni red EU. Poleg tega se lahko takšni podatki uporabijo za dodatno prilagajanje delovanja takšnih mestno kritičnih infrastruktur (kot so pametna omrežja, itd.) in rešitev na osnovi AI, ki uporabljajo te podatke.

Ministrstvo za digitalno preobrazbo želi z ukrepom zagotoviti podporo za podjetja, raziskovalne institucije in občine, jih spodbuditi k povezovanju ter jim omogočiti lažje sodelovanje pri prijavi na razpis in izvedbi pilota za vzpostavitev nacionalnega podatkovnega prostora za pametne skupnosti. V ta namen bo zagotovila spodbudo potencialnim prijaviteljem za sofinanciranje projektnih aktivnosti. Razpis¹⁶ za prijavo predlogov za vzpostavitev pilotnih podatkovnih prostorov za pametne skupnosti, objavljen bo predvidoma v prvi polovici 2024, bo sofinanciral konzorcije v višini 50 %. Pričakovana vrednost 50 % deleža sofinanciranja EU posameznih pilotnih projektov je od 1 do 1,5 milijona eurov. Ministrstvo za digitalno preobrazbo bo iz kohezijskih sredstev zagotovilo še 30 % za sofinanciranje projektnih aktivnosti pilotnega projekta za vzpostavitev nacionalnega podatkovnega prostora za pametne skupnosti v Republiki Sloveniji, ki bo odobren na evropskem razpisu. Ministrstvo bo sofinanciralo le tiste akcije v projektu, ki jih bodo izvajali upravičenci (vodilni partner in pridruženi partnerji) s sedežem v Republiki Sloveniji. Pogoji za dodelitev sredstev so:

- da upravičenci zaprosijo ministrstvo za sredstva sofinanciranja za izvajanje pilotnega projekta, s katerim bodo kandidirali na odprtem evropskem razpisu za zbiranje predlogov za vzpostavitev podatkovnih prostorov za pametne skupnosti (v nadaljevanju: evropski razpis)
- da upravičenci predložijo sklenjeno pogodbo z izvajalcem evropskega razpisa.
- Da projektne aktivnosti zajemajo vzpostavitev nacionalnega podatkovnega prostora za pametne skupnosti, pri čemer se nacionalno nanaša na Republiko Slovenijo.
- Da imajo upravičenci sedež v Republiki Sloveniji.

¹⁶ <https://living-in.eu/news/data-space-smart-communities-online-info-session>

7.2.3 Rezultati

Pilot bo ustvaril dodano vrednost z združevanjem podatkov iz najmanj dveh spodaj navedenih področij (lahko pa vključujejo tudi druga povezana področja):

- napovedno upravljanje prometa/načrtovanje trajnostne mobilnosti, izkoriščanje sinergij z dostopnimi podatki v podatkovnem prostoru za mobilnost in s podatki na Nacionalnih točkah dostopa za prevoz ter uporaba kazalnikov trajnostne urbane mobilnosti;
- podatkovne storitve v zvezi z ekstremnimi vremenskimi dogodki za olajšanje prilagajanja podnebnim spremembam, preprečevanje tveganj in povečanje odpornosti na nesreče;
- upravljanje energetskih tokov v specifičnem kontekstu mesta/skupnosti in v povezavi z drugimi sektorji;
- usmerjanje proti ničelni onesnaženosti (npr. zrak, voda, talno onesnaževanje ali odpadki).

Podporno okolje za podatkovni prostor za pametne skupnosti	
Ukrep	Sofinanciranje projektnih aktivnosti vzpostavitve podatkovnega prostora za pametne skupnosti
Namen ukrepa	Zagotavljanje podpore podjetjem in občinam pri vzpostavitvi nacionalnega podatkovnega prostora za pametne skupnosti
Ciljna skupina	Podjetja, raziskovalne organizacije, samoupravne lokalne skupnosti
Trajanje	2024-2026 (12-18 mesecev)
Shema pomoči	Shema državnih pomoči – splošne skupinske izjeme po Uredbi 651/2014/EU • Shema RRI • Shema pomoči za MSP • Shema pomoči za usposabljanja
Oblika pomoči	Subvencije
Upravičeni stroški / aktivnosti	Sredstva za sofinanciranje projektnih aktivnosti bodo na voljo prek nepovratnih sredstev programa kohezijske politike. V Programu evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 je v okviru prve prednostne naloge Inovacijska družba znanja zapisan specifični cilj RSO1.2. Izkoriščanje prednosti digitalizacije za državljane, podjetja, raziskovalne organizacije in javne organe (ESRR), kjer je predvidena tudi izvedba ukrepa pametna mesta in skupnosti v višini 12,7 milijonov za: • spodbujanje podpornega okolja za digitalno preobrazbo procesov, sistemov in storitev lokalnih skupnosti, vključno s strateškim projektom povezovalne platforme za lokalne skupnosti; • dvig digitalnih kompetenc v lokalnih skupnostih; • participacijo lokalnih skupnosti pri deljenju ali uporabi in obvladovanju podatkov na skupni podatkovni infrastrukturi, kot podlagi za uvajanje lokalnih digitalnih dvojnikov in izkoriščanja sinergij povezovanja z državnimi digitalnimi rešitvami. Iz razloga, da se pred objavo razpisa na ravni EU, ni možno podrobno seznaniti z upravičenimi stroški, so navedeni vsi možni stroški v

	okviru treh shem: 1. Pomoč za svetovanje MSP • Svetovalne storitve: Stroški storitev, ki jih zagotovijo zunanji svetovalci • Intenzivnost pomoči: do 50 % upravičenih stroškov 2. Pomoč za raziskovalne in razvojne projekte • Stroški osebja: Raziskovalci, tehniki in podporno osebje • Stroški opreme: Instrumenti, oprema, stroški amortizacije • Stroški stavb in zemljišča: amortizacija, ki ustreza trajanju projekta • Pogodbene raziskave in pridobivanje znanja • Dodatni režijski in operativni stroški • Intenzivnost pomoči: do 100 % za temeljne raziskave, 50 % za industrijske raziskave, 25 % za eksperimentalni razvoj in 50 % za študije izvedljivosti z možnimi povečanji intenzivnosti v skladu s točko 6.4.1 Programa 3. Pomoč za naložbe v raziskovalne infrastrukture • Upravičeni stroški so stroški naložbe v neopredmetena in opredmetena sredstva. • Intenzivnost pomoči ne presega 50 % upravičenih stroškov. 4. Pomoč za naložbe v inovacijske grozde • Upravičeni stroški so stroški za opredmetena in neopredmetena sredstva ter tekoči operativni stroški za grozde • Intenzivnost pomoči: do 50% upravičenih stroškov 5. Pomoč za inovacije za MSP • Pridobivanje in obramba patentov • Napotitev visokokvalificiranega osebja • Svetovalne in podporne storitve za inovacije • Intenzivnost pomoči: do 50% upravičenih stroškov 6. Pomoč za procesne in organizacijske inovacije • Stroški osebja in opreme, objektov in zemljišč, pogodbenih raziskav, znanja in patentov, dodatni režijski stroški • Intenzivnost pomoči: do 15% za velika podjetja, do 50% za MSP 7. Pomoč za usposabljanje • Stroški osebja in inštruktorjev • Stroški poslovanja v zvezi z usposabljanji • Svetovanje in splošni posredni stroški • Intenzivnost pomoči: do 50% Skupna intenzivnost ne presega 30 % vrednosti projekta in ne presega skupne vrednosti 400.000 EUR.
Izvajalci	Konzorcij oziroma inovacijski grozd, ki bo izbran na evropskem razpisu za izvedbo pilotnega projekta za vzpostavitev podatkovnega prostora za pametne skupnosti.

Merila za izbor	Izvajalec bo izbran na evropskem odprtem razpisu za vzpostavitev pilotnih podatkovnih prostorov za pametne skupnosti za evropsko sofinanciranje. Na podlagi nacionalnega javnega razpisa bo izvajalec izbran za nacionalno sofinanciranje. Na evropskem razpisu se pričakuje potrditev 10-12 pilotnih projektov razporejenih po vsej Evropski uniji, kar je podlaga predpostavki, da bo na evropskem razpisu lahko izbran le en konzorcij s slovenskimi člani. Pogoji za sofinanciranje projektnih aktivnosti s strani Ministrstva za digitalno preobrazbo so: • Da upravičenci zaprosijo ministrstvo za sredstva sofinanciranja za izvajanje pilotnega projekta, s katerim bodo kandidirali na odprtem evropskem razpisu za zbiranje predlogov za vzpostavitev podatkovnih prostorov za pametne skupnosti (v nadaljevanju: evropski razpis) • Da upravičenci predložijo sklenjeno pogodbo z izvajalcem evropskega razpisa, katere skupna vrednost aktivnosti upravičenih partnerjev s sedežem v Republiki Sloveniji mora biti najmanj 1,000.000 eurov. • Da projektne aktivnosti zajemajo vzpostavitev nacionalnega podatkovnega prostora za pametne skupnosti, pri čemer se nacionalno nanaša na Republiko Slovenijo. • Da imajo upravičenci sedež v Republiki Sloveniji.
Vsebina	Podatkovni prostor je varna infrastruktura, ki zagotavlja zaščito zasebnosti in je namenjena zbiranju, dostopu, obdelavi, uporabi in deljenju podatkov. Gre za sistem upravljanja podatkov, ki vključuje niz pravil (zakonodajnih, upravnih, pogodbenih) s ciljem zagotavljanja pravic do dostopa, obdelave, uporabe in skupne rabe podatkov na zaupanja vreden in pregleden način. V okviru podatkovnega prostora imetniki podatkov nadzirajo, kdo lahko dostopa do njihovih podatkov, za kakšen namen in pod kakšnimi pogoji. Obsežna količina podatkov v tem prostoru omogoča njihovo ponovno uporabo pod določenimi pogoji, ki so lahko plačljivi ali brezplačni, odvisno od odločitve imetnika podatkov. Pomembna značilnost podatkovnega prostora je tudi sodelovanje številnih podjetij, organizacij in posameznikov, kar prispeva k raznolikosti in obsegu podatkovnega ekosistema. V skladu z delovnim dokumentom služb Komisije o skupnih evropskih podatkovnih prostorih "skupni evropski podatkovni prostor združuje ustrezne podatkovne infrastrukture in okvire upravljanja, da bi olajšali združevanje in skupno rabo podatkov." Podatkovne prostore uvaja Evropska strategija za podatke. Razvijajo se različni podatkovni prostori, ki se nanašajo na okolje za shranjevanje, obdelavo in izmenjavo podatkov. Omogočajo učinkovito upravljanje in dostop do podatkov ter povezujejo različne sisteme in naprave. Na primer, podatkovni prostor Green Deal bo ponujal dostop do različnih okoljskih podatkov, ki bodo podpirali podnebne cilje EU. Podatki iz različnih sektorjev lahko vplivajo na ukrepe za blaženje in prilagajanje podnebnim spremembam. Podatkovna analitika lahko prispeva k zmanjšanju porabe energije in optimizaciji dobavnih verig. Turistični podatkovni prostor lahko prispeva k zmanjšanju prekomernega turizma z izboljšanjem upravljanja nosilnih zmogljivosti destinacij.

	Umetna inteligenca lahko omogoči pametne in nizkoogljčne rešitve, ki omogočijo odziv na povpraševanje v sektorju električne energije, ali orodja za optimizacijo mobilnosti v mestih. Podatkovni prostor za pametne in trajnostne skupnosti se od klasičnih sektorskih podatkovnih prostorov (za mobilnost, kmetijstvo, energijo, turizem ipd.) razlikuje po tem, da ni osredotočen na posamezno domeno ali sektor, temveč jih povezuje. Prizadevamo si, da bi v Sloveniji izvedli nacionalni pilotni projekt vzpostavitve podatkovnega prostora za pametna mesta in skupnosti. Z nacionalnim pilotnim projektom dobimo nacionalni podatkovni prostor za PMIS, enotne standarde, gradnike, poslovni model, kar omogoča izvedbo inovativnih rešitev. Pilot bo ustvaril dodano vrednost z združevanjem podatkov iz najmanj dveh spodaj navedenih področij (lahko pa vključujejo tudi druga povezana področja): - napovedno upravljanje prometa/načrtovanje trajnostne mobilnosti, izkoriščanje sinergij z dostopnimi podatki v podatkovnem prostoru za mobilnost in s podatki na Nacionalnih točkah dostopa za prevoz ter uporaba kazalnikov trajnostne urbane mobilnosti; - podatkovne storitve v zvezi z ekstremnimi vremenskimi dogodki za olajšanje prilagajanja podnebnim spremembam, preprečevanje tveganj in povečanje odpornosti na nesreče; - upravljanje energetskih tokov v specifičnem kontekstu mesta/skupnosti in v povezavi z drugimi sektorji; - usmerjanje proti ničelni onesnaženosti (npr. zrak, voda, talno onesnaževanje ali odpadki).
Stopnja sofinanciranja	Javni poziv za sofinanciranje pilotnega projekta bo določil znesek sofinanciranja v višini 30 %.
Končni upravičenci	Podjetja, raziskovalne organizacije, občine
Ocena finančnih sredstev	400.000,00 EUR za obdobje 12 do 18 mesecev
Tip investicije - kategorije intervencij OP	Sredstva Evropske kohezijske politike (prispevek skupnosti in slovenska udeležba)
Navezava na OP	Program Evropske kohezijske politike 2021-2027
Teritorialni vidik	Ukrep je namenjen celotni Sloveniji

7.3 Podporno okolje na področju čipov in polprevodniških tehnologij

Na področja čipov in polprevodniških tehnologij, kamor sodijo tudi kvantni čipi, bomo povezovali iniciative za raziskovanje, načrtovanje in razvoj ter testiranje novih produktov in storitev. Pozornost bo posvečena podpornemu okolju za vzdrževanje ekosistema v skladu z evropskim Aktom o čipih in znotraj akta pobude Čipi za Evropo, ki bo okrepil konkurenčnost in odpornost Evrope na področju polprevodniških tehnologij in aplikacij kot tudi kvantnih tehnologij, ter pomagal doseči digitalni in zeleni prehod.

7.3.1 Predstavitev področja

Čipi in polprevodniki niso povezani le z računalniki in pametnimi telefoni. Vgrajeni so v naše avtomobile, industrijske stroje, gospodinske aparate, pa tudi v satelite in napredne vojaške naprave. Čipi prežemajo naše življenje in bodo vedno bolj potrebni za naš zeleni in digitalni prehod. Vsebnost čipov v elektronskih napravah je trenutno 24 % (v devetdesetih letih prejšnjega stoletja je bila 14 %), vendar naj bi se do leta 2027 povečala na 26 %.

Ranljivosti v dobavni verigi polprevodnikov lahko izvirajo iz različnih virov in vplivajo na različne akterje. Velik delež elektronike, ki jo kupijo evropski potrošniki, proizvedejo ali sestavijo drugje – najverjetneje na Kitajskem, ki je cilj 35 % svetovne prodaje čipov – proizvajalci elektronskih naprav s sedežem najverjetneje v ZDA, kjer je 33 % sedežev proizvajalcev čipov. Glede na pričakovano letno rast svetovnega povpraševanja za 4,8 % (med letoma 2022 in 2027) in glede na letno rast proizvodnje v EU za 4 % v zadnjih petih letih se bo vrzel med ponudbo in povpraševanjem v EU verjetno povečala, zlasti pri najnaprednejših čipih, potrebnih za vzdrževanje zelenega prehoda, kjer je EU popolnoma odvisna od Tajvana.

Leta 2020 je bilo po vsem svetu proizvedenih več kot 1000 milijard čipov. Delež EU na svetovnem trgu mikročipov je 10 % in cilj EU je, da podvoji delež do leta 2030.

Področje naslavlja tudi posebne potrebe prihodnje generacije sestavnih delov za obdelavo informacij, ki uporabljajo neklasična fizikalna načela, zlasti čipe, ki izkoriščajo kvantne učinke (tj. kvantne čipe). Cilj je krepitev zmogljivosti za pospešen razvoj kvantnih čipov, za kar je potrebno pričeti s pripravljalnimi ukrepi za že sedaj zrele pristope, ki so tehnološko sorodni že uveljavljenim proizvodnim procesom mikroelektronike ali fotonike. Namen teh pripravljalnih ukrepov je opredeliti najbolj zrele pristope, ki imajo potencial doseganja visoke stabilnosti, visokega izplena, donosnosti, učinkovitosti, robustnosti in kakovosti proizvodnje. Te tehnologije so ključnega pomena za razvoj računalništva, varnih komunikacij, kvantnih senzorjev in integracijo tehnologij kvantnih čipov z obstoječimi polprevodniškimi tehnologijami, vključno z integracijo s fotonskimi vezji. Stabilizacijo proizvodnje kvantnih čipov bo med drugim mogoče doseči z vključevanjem naprednih kvantnih kompletov za načrtovanje procesov (process design kit – PDK) v evropsko virtualno platformo za načrtovanje. V ta okvir sodijo inovativne knjižnice za načrtovanje kvantnih čipov, ki temeljijo na v klasični industriji polprevodnikov tradicionalno uveljavljenih postopkih načrtovanja in izdelave, ki pa bodo prilagojene na način, da bodo uporabne tudi za kubitne platforme, ki temeljijo na polprevodnikih in fotoniki.

7.3.2 Opis ukrepa podpornega okolja za čipe in polprevodnike

Evropska komisija s sprejeto Uredbo z dne 13. septembra 2023 o vzpostavitvi okvira ukrepov za okrepitev evropskega polprevodniškega ekosistema (**Akt o čipih**) predlaga tri glavne smeri delovanja / stebre za doseganje ciljev:

- v okviru prvega stebra bodo sredstva usmerjena v gradnjo tehnoloških zmogljivosti in potrebnih raziskav in inovacij (**pobuda Čipi za Evropo**),
- drugi steber se bo osredotočal na okvir za zagotavljanje varnosti dobav in odpornosti,
- tretji pa na vzpostavitev mehanizma za spremljanje dobavnih verig polprevodnikov in usklajevanje ravnanja v primeru kriz.

Splošni cilj pobude Čipi za Evropo je uresničiti obsežno krepitev tehnoloških zmogljivosti ter podpirati s tem povezane raziskovalne in inovacijske dejavnosti vzdolž celotne vrednostne verige polprevodnikov v Uniji. V okviru prvega stebra in enega izmed operativnih ciljev Pobude, se predlaga **vzpostavitev mreže kompetenčnih centrov za področje polprevodnikov in čipov**. Kompetenčni centri bodo imeli bistveno vlogo v pobudi Čipi za Evropo.

Kompetenčni center bo:

- spodbujal ukrepe, ki jih je razvilo Skupno podjetje za čipe (Chips JU) v okviru pobude Čipi za Evropo, kot tudi zgodbe o uspehu;
- prva vstopna točka za uporabnike (predvsem mala in srednje velika podjetja ter novoustanovljena podjetja) in jih bo usmerjal pri dostopu do drugih infrastruktur, ki jih je vzpostavilo Skupno podjetje za čipe v okviru pobude: platforme za načrtovanje in pilotnih linij;
- bistvenega pomena pri spodbujanju dejavnosti razvoja spretnosti;
- podpiral podjetja pri dostopu do Sklada za čipe;
- izvajal razne druge dejavnosti, ki lahko pomagajo evropskim organizacijam (predvsem malim in srednje velikim podjetjem in novoustanovljenim podjetjem) pri razvoju njihovih dejavnosti v okviru pobude Čipi za Evropo in obratno - podpiral konzorcije, ki izvajajo pilotne linije in platformo za načrtovanje, da dosežejo širšo skupnost organizacij, ki bi lahko imele koristi od teh prizadevanj.

Kompetenčni center mora imeti specializirano strokovno področje. Odražati mora specializacijo zainteresiranih strani iz Slovenije in spodbujati inovacije v Sloveniji.

S predvidenim ukrepom se želi maksimalno vključiti v evropski ekosistem na področju polprevodnikov, čipov in kvantnih čipov. Želi se prispevati ozaveščanju in promociji storitev ter zgodb o uspehu, olajšanju dostopa do platforme za načrtovanje in pilotnih linij, podpori zainteresiranim uporabnikom pri razvoju polprevodniških rešitev (prenos tehnologije), zagotavljanju (dostopa) usposabljanja in sodelovanja v evropski mreži kompetenčnih centrov.

Za te namene se izvajajo tudi aktivnosti informiranja, usposabljanja, delavnic, poslovnih srečanj, promocije, povezovanja, mreženja, svetovanja, ipd.

Evropska komisija financira izbran en Kompetenčni center v posamezni državi članici v višini do 1 milijon EUR na leto za posamezno državo za štiriletno obdobje. Republika Slovenija bo izbran Kompetenčni center podpira v višini **50 %**. Financiranje Evropske komisije je odvisno od razpoložljivosti enakega (ali višjega) zneska nacionalnih prispevkov.

Izven pobude Čipi za Evropo Evropska komisija sofinancira projekte dveh globalnih tem, ki se osredotočata na vsa poglavja ECS SRIA (<https://ecssria.eu/>) in ciljata na krepitev industrijske konkurenčnosti, spodbujanje industrijskih inovacij in prenos inovacij iz raziskovalnih okolij (RTO in univerze) v MSP in velika podjetja. Ukrepi za raziskave in inovacije (RIA) in ukrepi za inovacije (IA) se razlikujejo po stopnji tehnološke pripravljenosti (TRL) in s tem po stopnjah povračila.

Evropska komisija sofinancira izbrane projekte prijaviteljev v posamezni državi članici v višini od **20 % do 35 %**, odvisne od velikosti in tipa prijavitelja. Republika Slovenija bo izbran projekt podpirala predvidoma v enaki višini kot Evropska komisija, vendar ne več, kot v predvidenem skupnem letnem proračunu za ta namen.

Razpise (pozive) z izbranimi vsebinami izvaja **skupno evropsko podjetje** za čipe in polprevodnike – **Chips Joint Undertaking**.

7.3.3 Rezultati

Pobuda Čipi za Evropo podpira vzpostavitev kompetenčnih centrov po vsej Uniji in v sodelujočih državah. Evropsko omrežje kompetenčnih centrov za polprevodnike lahko obsega nič, enega ali več centrov v posamezni državi članici. Slovenski Kompetenčni center se bo povezoval z drugimi državami s poudarkom na čezmejnem povezovanju.

Podporno okolje na področju čipov in polprevodniških tehnologij	
Ukrep	Vzpostavitev kompetenčnega centra za čipe in polprevodnike
Namen ukrepa	Zagotavljanje podpore deležnikom pri promociji in meddržavnem povezovanju za spodbujanje raziskovanja, načrtovanja in razvoja ter testiranja novih produktov in storitev ter dostopa do raznih skladov financiranja
Ciljna skupina	Podjetja in raziskovalne organizacije (kot so univerze, fakultete, inštituti, zavodi, ...)
Trajanje	2025-2029 (4 leta, s podaljšanjem sheme konec leta 2026)
Shema pomoči	Kompetenčni center izvaja različne vrste ukrepov: • Shema državnih pomoči – splošne skupinske izjeme po Uredbi 651/2014/EU - pomoč za svetovanje v korist MSP, - pomoč za raziskovalne in razvojne projekte, - pomoč za naložbe za preskusne in eksperimentalne infrastrukture, - pomoč za inovacijske grozde, - pomoč za inovacije za MSP, - pomoč za procesne in organizacijske inovacije, - pomoč za usposabljanje.
Oblika pomoči	Subvencije
Upravičeni stroški / aktivnosti	Upravičeni stroški: • <u>za svetovanje v korist MSP:</u> - dovoljeni upravičeni stroški svetovalnih storitev, ki jih zagotovijo zunanji svetovalci. Intenzivnost pomoči ne presega 50 % upravičenih stroškov. Zadevne storitve niso trajne ali občasne dejavnosti, niti se ne nanašajo na običajne stroške poslovanja podjetja, kot so rutinske storitve davčnega svetovanja, redne pravne storitve ali oglaševanje. • <u>za raziskovalno in razvojne projekte</u> - stroški osebja: raziskovalci, tehniki in drugo podporno osebje v obsegu zaposlitve na raziskovalnem projektu; - stroški instrumentov in opreme v obsegu in za obdobje uporabe v projektu. Kadar se ti instrumenti in oprema ne uporabljajo samo za projekt skozi njihovo celotno življenjsko dobo, se štejejo za upravičene samo stroški amortizacije, izračunani na podlagi splošno sprejetih računovodskih načel, ki ustrezajo trajanju projekta; - stroški stavb in zemljišča v obsegu in za obdobje, kot se uporabljajo za projekt. Glede stavb se štejejo za upravičene le stroški amortizacije, izračunani na podlagi splošno sprejetih računovodskih načel, ki ustrezajo trajanju projekta. Za zemljišče se štejejo za upravičene stroški komercialnega prenosa ali dejanski stroški kapitala; - stroški pogodbenih raziskav, znanja in patentov, ki so bili kupljeni ali je bilo zanje pridobljeno licenčno dovoljenje od zunanjih virov po običajnih tržnih pogojih, ter stroški svetovalnih in drugih ustreznih storitev, uporabljenih izključno za projekt; - dodatni režijski stroški in drugi stroški poslovanja, vključno s

	stroški materiala, zalog in podobnih izdelkov, nastali neposredno kot posledica projekta. Takšni stroški raziskovalnih in razvojnih projektov se lahko izračunajo tudi na podlagi poenostavljenega obračunavanja stroškov v obliki pavšalne stopnje do 20 %, uporabljene za skupne upravičene stroške raziskovalnih in razvojnih projektov. V tem primeru se stroški raziskovalnih in razvojnih projektov, ki se uporabijo za izračun posrednih stroškov, določijo na podlagi običajnih računovodskih praks in vključujejo le upravičene stroške raziskovalnih in razvojnih projektov. - Intenzivnost pomoči: do 100 % za temeljne raziskave, 50 % za industrijske raziskave, 25 % za eksperimentalni razvoj in 50 % za študije izvedljivosti z možnimi povečanju intenzivnosti v skladu s točko 6.4.1 Programa • <u>za preskusne in eksperimentalne infrastrukture:</u> - Upravičeni stroški so stroški naložbe v neopredmetena in opredmetena sredstva. Intenzivnost pomoči ne presega 25 % upravičenih stroškov. z možnimi povečanju intenzivnosti v skladu s točko 6.4.3 Programa. • <u>za inovacijske grozde:</u> - Upravičeni stroški so stroški naložbe v neopredmetena in opredmetena sredstva. Intenzivnost pomoči za naložbe v inovacijske grozde ne presega 50 % upravičenih stroškov. - Upravičeni stroški pomoči za tekoče poslovanje za inovacijske grozde so stroški osebja in upravni stroški (vključno z režijskimi stroški), ki so povezani z naslednjimi dejavnostmi: ○ spodbujanje grozdov, da se olajšajo sodelovanje, izmenjava informacij ter zagotavljanje ali usmerjanje specializiranih in uporabniku prilagojenih podpornih storitev za podjetja; ○ trženje grozda, da se razširi sodelovanje novih podjetij ali organizacij ter poveča prepoznavnost grozda; ○ upravljanje zmogljivosti grozda; organizacija programov usposabljanj, delavnic in konferenc v podporo izmenjavi znanja, mreženju in mednarodnemu sodelovanju; ○ Intenzivnost pomoči za tekoče poslovanje ne presega 50 % upravičenih stroškov. • <u>za inovacije za MSP</u> ○ za pridobivanje, potrjevanje in obrambe patentov ter druga neopredmetena sredstva, ○ za napotitev visokokvalificiranega osebja (kot je opredeljeno / skladno s 93. in 98. točko 2. člena Uredbe 651/2014/EU) iz raziskovalne organizacije za širjenje znanja ali velikega podjetja, ki dela na
--	--

	področju raziskav, razvoja in inovacij na novo ustanovljenem delovnem mestu pri upravičencu in ne nadomešča drugega osebja, - o svetovalnih in podpornih storitev za inovacije vključno s storitvami, ki jih zagotavljajo organizacije za raziskave in širjenje znanja, raziskovalne preskusne in eksperimentalne infrastrukture ali inovacijski grozdi. - o Intenzivnost pomoči za inovacije za MSP ne presega 50 % upravičenih stroškov. • <u>za procesne in organizacijske inovacije</u> - o stroški osebja, - o stroški instrumentov, opreme, objektov in zemljišč v obsegu ter za obdobje uporabe v projektu, - o stroški pogodbenih raziskav, znanja in patentov, ki so bili kupljeni ali je bilo zanje pridobljeno licenčno dovoljenje od zunanjih virov na podlagi strogo poslovnega odnosa, - o dodatni režijski stroški in drugi stroški poslovanja, vključno s stroški materiala, zalog in podobnih izdelkov, ki so nastali kot neposredna posledica projekta. - o Intenzivnost pomoči ne presega 15 % upravičenih stroškov za velika podjetja in 50 % upravičenih stroškov za MSP. Pomoč za velika podjetja je združljiva le, če dejansko sodeluje z MSP v dejavnosti, ki prejema pomoč, in če sodelujoča MSP povzročijo vsaj 30 % skupnih upravičenih stroškov. • <u>pomoč za usposabljanje</u> - o stroški osebja za inštruktorje za ure, ko inštruktorji sodelujejo pri usposabljanju; - o stroški poslovanja v zvezi z inštruktorji in udeleženci usposabljanja, ki so neposredno povezani s projektom usposabljanja, na primer potni stroški, stroški nastanitve, material in zaloge, ki so neposredno povezani s projektom, amortizacija orodja in opreme, če se uporabljajo izključno za projekt usposabljanja; - o stroški svetovalnih storitev, povezanih s projektom usposabljanja; - o stroški osebja v zvezi z udeleženci usposabljanja in splošni posredni stroški (upravni stroški, najemnine, režijski stroški) za ure, ko udeleženci usposabljanja sodelujejo pri usposabljanju; - o Intenzivnost pomoči za pomoč za usposabljanje ne presega 50 % upravičenih stroškov. •
Izvajalci	Konzorciji podjetij, zavodov, znanstveno raziskovalnih organizacij, tehnoloških parkov, tehnoloških grozdov, razvojnih centrov, občin.
Merila za izbor	Izvajalec bo izbran na javnem razpisu (pozivu) Chips JU. Predhodno bo v Republiki Sloveniji izveden postopek z javnim pozivom. Merila evropskega poziva: • <u>ustreznost</u>: usklajenost z razpisanimi cilji in aktivnostmi ter prispevek k dolgoročnim političnim ciljem, ustreznim politikam in

	strategijam ter sinergiji z dejavnostmi na evropski in nacionalni ravni; • <u>izvedba</u>: zrelost predlaganega kompetenčnega centra, utemeljenost izvedbenega načrta in učinkovita poraba sredstev ter sposobnost prijaviteljev (konzorcija) kot celote za izvedbo predlaganega dela; • <u>vpliv</u>: obseg, v katerem bo projekt dosegel pričakovane rezultate in končne rezultate in v kolikšni meri bo projekt okrepil konkurenčnost in prinesel pomembne koristi za družbo;
Vsebina	Kompetenčni center (KC) ponuja več podpornih dejavnosti. Ponudba tovrstnih podpornih dejavnosti je skupna vsem KC in je nujna značilnost za pripadnost mreži KC. Podporne dejavnosti KC so: • Ozaveščanje, promocija storitev, promocija zgodb o uspehu: KC mora promovirati svoje storitve in razviti program ozaveščanja za potencialne uporabnike. Morda bo zato moral obiskati številne dogodke v Sloveniji, da bodo ciljni uporabniki bolje spoznali njegove storitve. • Olajšanje dostopa do platforme za načrtovanje in pilotnih linij z zagotavljanjem informacij in podpore o tem, kako dostopati do platforme ali pilotnih linij, kadar uporabniki sami nimajo znanja ali strokovnosti, da bi to storili neposredno sami. • Podpora zainteresiranim uporabnikom pri razvoju polprevodniških rešitev (prenos tehnologije) s podpiranjem dejavnosti prenosa tehnologije na lokalni/regionalni/nacionalni ravni in – kjer je potrebno – na ravni EU. Podpora je lahko tudi v obliki povezovanja med raziskovalno organizacijo in uporabnikom. Omogočanje lažjega dostopa do strokovnjakov na področjih, kot sta skladnost z zakonodajo in poslovni razvoj. Malim in srednje velikim podjetjem lahko nudijo pomoč pri oblikovanju poslovnih načrtov in izvajanju tržnih študij. Zagotavljanje (dostopa do) usposabljanj o spretnostih: KC mora podpirati lokalni in nacionalni razvoj usposabljanj ter razvoj veščin na področju polprevodniških tehnologij z osebnim in spletnim usposabljanjem. Prepoznati bo moral potrebe v Sloveniji in poznati kompetence drugih KC in, kjer je potrebno, zagotoviti usposabljanje za druge KC („train-the-trainer“). KC izvaja usposabljanja sam ali najame tretje osebe. Uporabijo se lahko različni modeli usposabljanja (npr. usposabljanja na delovnem mestu, vajeništvo, hitri tečaji, mentorski programi itd.). • Sodelovanje pri organizaciji Evropske mreže kompetenčnih centrov za čipe in olajšanje dostopa do te mreže. Pomaga deležnikom, zlasti manjšim podjetjem, kot so MSP in novoustanovljena podjetja, pri povezovanju z drugimi kompetenčnimi centri znotraj celotne mreže kompetenčnih centrov. Deležnikom zagotavlja informacije o ustreznih kompetencah v mreži ter o nacionalnih in mednarodnih programih, podjetjih in raziskovalnih centrih na področju polprevodnikov. KC bi moral pomagati deležniku, da se poveže s pravimi KC znotraj celotne mreže kompetenčnih centrov, če lokalni/nacionalni KC nima ustreznih kompetenc za podporo deležniku. V zameno bo KC prek mreže kompetenčnih centrov podpiral deležnike iz drugih regij in držav, ki potrebujejo njegovo (specializirano) strokovno znanje.

	- Delovanje kot vstopna točka za druge evropske pobude, kot so mreža evropskih vozlišč za digitalne inovacije, kompetenčni centri HPC, centri za kibernetiko varnost itd. - Promocija Sklada za čipe in olajšanje dostopa do tveganega kapitala. Podpirajo MSP, novoustanovljena in druga podjetja pri dostopu do Sklada za čipe. Podpirajo tudi podjetja pri iskanju vlagateljev, vključno s tveganim kapitalom. KC predvsem ponuja storitve, ki ustrezajo potrebam glavnih skupin uporabnikov. Odgovarjajo tudi na potrebe drugih organizacij (npr. iz drugih držav in v usklajevanju in sodelovanju z mrežo KC, da bi dosegli največji možni učinek in zagotovili najučinkovitejšo uporabo virov. Izogibati se potrebno podvajanju prizadevanj med KC in drugimi pobudami, kot so npr. Evropska vozlišča za digitalne inovacije (EDIH).
Stopnja sofinanciranja	Javni poziv za izbor kompetenčnih centrov je določil stopnjo 50 % sofinanciranja s strani Republike Slovenije. Sodelovanje prijavitelja na evropskem razpisu je pogojeno s podporo držav članic izbranemu KC na nacionalnem nivoju.
Končni upravičenci	Podjetja, zlasti lokalna/nacionalna mala in srednja podjetja ter novoustanovljena podjetja, RTO-ji in akademske ustanove na regionalni, nacionalni in ravni EU. Javni organi in velika podjetja lahko prav tako uporabljajo storitve kompetenčnega centra, vendar običajno niso glavne stranke.
Ocena finančnih sredstev	Do največ 1.000.000,00 EUR na leto za obdobje štirih let
Tip investicije - kategorije intervencij OP	Integralna sredstva – slovenska udeležba
Navezava na OP	/
Teritorialni vidik	Ukrep je namenjen celotni Sloveniji

Izven pobude Čipi za Evropo se podpirajo aktivnosti na področju raziskav in inovacij različnih TRL v skladu z agendo ECS SRIA in programom Obzorje Evropa.

Podporno okolje na področju čipov in polprevodniških tehnologij	
Ukrep	Podpora raziskovalnim in inovacijskim aktivnostim
Namen ukrepa	Zagotavljanje podpore izvajanja aktivnosti raziskav in inovacij v povezavi s čipi in polprevodniškimi tehnologijami v skladu z mednarodno agendo ECS SRIA (https://ecssria.eu/) in programom Obzorje Evropa.
Ciljna skupina	Podjetja in raziskovalne organizacije (kot so univerze, fakultete, inštituti,...)
Trajanje	2024-2031 (8 let, s podaljšanjem sheme konec leta 2026)
Shema pomoči	Shema državnih pomoči – splošne skupinske izjeme po Uredbi 651/2014/EU - pomoč za svetovanje v korist MSP, - pomoč za raziskovalne in razvojne projekte, - pomoč za naložbe za preskusne in eksperimentalne infrastrukture, - pomoč za inovacijske grozde,

	• pomoč za inovacije za MSP, • pomoč za procesne in organizacijske inovacije, • pomoč za usposabljanje.
Oblika pomoči	Subvencije
Upravičeni stroški / aktivnosti	Upravičeni stroški: • <u>za svetovanje v korist MSP:</u> - dovoljeni upravičeni stroški svetovalnih storitev, ki jih zagotovijo zunanji svetovalci. Intenzivnost pomoči ne presega 35 % upravičenih stroškov. Zadevne storitve niso trajne ali občasne dejavnosti, niti se ne nanašajo na običajne stroške poslovanja podjetja, kot so rutinske storitve davčnega svetovanja, redne pravne storitve ali oglaševanje. • <u>Za raziskovalne in razvojne projekte</u> - stroški osebja: raziskovalci, tehniki in drugo podporno osebje v obsegu zaposlitve na raziskovalnem projektu; - stroški instrumentov in opreme v obsegu in za obdobje uporabe v projektu. Kadar se ti instrumenti in oprema ne uporabljajo samo za projekt skozi njihovo celotno življenjsko dobo, se štejejo za upravičene samo stroški amortizacije, izračunani na podlagi splošno sprejetih računovodskih načel, ki ustrezajo trajanju projekta; - stroški stavb in zemljišča v obsegu in za obdobje, kot se uporabljajo za projekt. Glede stavb se štejejo za upravičene le stroški amortizacije, izračunani na podlagi splošno sprejetih računovodskih načel, ki ustrezajo trajanju projekta. Za zemljišče se štejejo za upravičene stroški komercialnega prenosa ali dejanski stroški kapitala; - stroški pogodbenih raziskav, znanja in patentov, ki so bili kupljeni ali je bilo zanje pridobljeno licenčno dovoljenje od zunanjih virov po običajnih tržnih pogojih, ter stroški svetovalnih in drugih ustreznih storitev, uporabljenih izključno za projekt; - dodatni režijski stroški in drugi stroški poslovanja, vključno s stroški materiala, zalog in podobnih izdelkov, nastali neposredno kot posledica projekta se upoštevajo v obliki pavšala do 20 % stroškov uporabljenih za skupne upravičene stroške raziskovalnih in razvojnih projektov. V tem primeru se stroški raziskovalnih in razvojnih projektov, ki se uporabijo za izračun posrednih stroškov, določijo na podlagi običajnih računovodskih praks in vključujejo le upravičene stroške raziskovalnih in razvojnih projektov. - Intenzivnost pomoči: do 100 % za temeljne raziskave, 50 % za industrijske raziskave, 25 % za eksperimentalni razvoj in 50 % za študije izvedljivosti z možnimi povečanju intenzivnosti v skladu s točko 6.4.1 Programa. • <u>za preskusne in eksperimentalne infrastrukture:</u> - Upravičeni stroški so stroški naložbe v neopredmetena in opredmetena sredstva. Intenzivnost pomoči za raziskovalno razvojne projekte za eksperimentalni razvoj ne presega 25 % upravičenih stroškov.

- za inovacijske grozde:
 - Upravičeni stroški so stroški naložbe v neopredmetena in opredmetena sredstva. Intenzivnost pomoči za naložbe v inovacijske grozde ne presega 35 % upravičenih stroškov.
 - Upravičeni stroški pomoči za tekoče poslovanje za inovacijske grozde so stroški osebja in upravni stroški (vključno z režijskimi stroški), ki so povezani z naslednjimi dejavnostmi:
 - spodbujanje grozdov, da se olajšajo sodelovanje, izmenjava informacij ter zagotavljanje ali usmerjanje specializiranih in uporabniku prilagojenih podpornih storitev za podjetja;
 - trženje grozda, da se razširi sodelovanje novih podjetij ali organizacij ter poveča prepoznavnost grozda;
 - upravljanje zmogljivosti grozda; organizacija programov usposabljanj, delavnic in konferenc v podporo izmenjavi znanja, mreženju in mednarodnemu sodelovanju;
 - Intenzivnost pomoči za tekoče poslovanje ne presega 35 % upravičenih stroškov.
- za inovacije za MSP
 - za pridobivanje, potrjevanje in obrambe patentov ter druga neopredmetena sredstva,
 - za napotitev visokokvalificiranega osebja (kot je opredeljeno / skladno s 93. in 98. točko 2. člena Uredbe 651/2014/EU) iz raziskovalne organizacije za širjenje znanja ali velikega podjetja, ki dela na področju raziskav, razvoja in inovacij na novo ustanovljenem delovnem mestu pri upravičencu in ne nadomešča drugega osebja,
 - svetovalnih in podpornih storitev za inovacije vključno s storitvami, ki jih zagotavljajo organizacije za raziskave in širjenje znanja, raziskovalne preskusne in eksperimentalne infrastrukture ali inovacijski grozdi.
 - Intenzivnost pomoči za inovacije ne presega 35 % upravičenih stroškov.
- za procesne in organizacijske inovacije
 - stroški osebja,
 - stroški instrumentov, opreme, objektov in zemljišč v obsegu ter za obdobje uporabe v projektu,
 - stroški pogodbenih raziskav, znanja in patentov, ki so bili kupljeni ali je bilo zanje pridobljeno licenčno dovoljenje od zunanjih virov na podlagi strogo poslovnega odnosa,
 - dodatni režijski stroški in drugi stroški poslovanja, vključno s stroški materiala, zalog in podobnih izdelkov, ki so nastali kot neposredna posledica projekta.
 - Intenzivnost pomoči ne presega 15 % upravičenih stroškov za velika podjetja, 35 % upravičenih stroškov za MSP in 35 % za univerze, fakultete, inštitute in druge raziskovalne

	organizacije. Pomoč za velika podjetja je združljiva le, če dejansko sodeluje z MSP v dejavnosti, ki prejema pomoč, in če sodelujoča MSP povzročijo vsaj 30 % skupnih upravičenih stroškov. • <u>pomoč za usposabljanje</u> - stroški osebja za inštruktorje za ure, ko inštruktorji sodelujejo pri usposabljanju; - stroški poslovanja v zvezi z inštruktorji in udeleženci usposabljanja, ki so neposredno povezani s projektom usposabljanja, na primer potni stroški, stroški nastanitve, material in zaloge, ki so neposredno povezani s projektom, amortizacija orodja in opreme, če se uporabljajo izključno za projekt usposabljanja; - stroški svetovalnih storitev, povezanih s projektom usposabljanja; - stroški osebja v zvezi z udeleženci usposabljanja in splošni posredni stroški (upravni stroški, najemnine, režijski stroški) za ure, ko udeleženci usposabljanja sodelujejo pri usposabljanju; - Intenzivnost pomoči ne presega 15 % upravičenih stroškov za velika podjetja, 35 % upravičenih stroškov za MSP in 35 % za univerze, fakultete, inštitute in druge raziskovalne organizacije).
Izvajalci	Podjetja, zlasti lokalna/nacionalna mala in srednja podjetja ter novoustanovljena podjetja, RTO-ji in akademske ustanove na regionalni, nacionalni in ravni EU.
Merila za izbor	Izvajalec bo izbran na javnem razpisu (pozivu) Chips JU. Merila evropskega poziva: • <u>odličnost:</u> (Upoštevani bodo naslednji vidiki, kolikor bo predlagano delo ustrezalo ustreznemu opisu teme delovnega programa v ECS SRIA - jasnost in ustreznost ciljev projekta ter obseg, v katerem je predlagano delo ambiciozno in presega stanje tehnike. Trdnost predlagane metodologije.) - <u>vpliv:</u> (obseg, v katerem naj bi rezultati projekta na evropski in/ali mednarodni ravni prispevali k verodostojnosti poti za doseganje pričakovanih rezultatov in vplivov, določenih v ECS SRIA ter verjeten obseg in pomen prispevkov k projektu. - <u>kakovost in učinkovitost izvedbe:</u> (Upoštevani bodo kakovost in učinkovitost delovnega načrta, ocena tveganj in ustreznost truda, dodeljenega delovnim paketom, ter viri na splošno in v kolikšni meri konzorcij kot celota združuje potrebno strokovno znanje.
Vsebina	Skupna (globalna) vsebina inovacijskih aktivnosti (IA) in raziskovalno inovacijskih aktivnosti (RIA) naslavlja naslednje vsebine (izzive): • Procesna tehnologija, oprema, materiali in proizvodnja • Komponente, moduli in sistemska integracija • Vgrajena programska oprema in več • Sistemi sistemov • Robno računalništvo in vgrajena umetna inteligenca • Povezljivost

	• Arhitektura in oblikovanje: metode in orodja ▪ Kakovost, zanesljivost, varnost in kibernetska varnost ▪ Mobilnost ▪ Energija ▪ Digitalna industrija ▪ Zdravje in dobro počutje ▪ Agroživilstvo in naravni viri ▪ Digitalna družba Predvsem se spodbujajo predlogi, ki segajo med discipline, podpirajo gradnjo platforme, interoperabilnost, vzpostavitev odprtih standardov; tudi zunaj običajnega sektorja ECS. Predlogi spodbujajo mala in srednja podjetja k sodelovanju pri razvoju, pri čemer so zlasti pozorni na njihove potrebe, vključujejo mala in srednja podjetja v izvajanje projektov ter razvijajo rešitve, ki jih lahko sprejmejo in/ali izkoristijo mala in srednje velika podjetja. Predlogi bodo poskušali vzpostaviti povezave z drugimi projekti in konzorciji iz programa Obzorje Evropa (znotraj grozda 4 ali v drugih grozdih), ki se ukvarjajo s temami, povezanimi s predlogom.
Stopnja sofinanciranja	Javni poziv za sofinanciranje razpisov skupnega evropskega podjetja Chips JU v skladu s pravili programa Obzorje Evropa – med 20% in 35% , odvisno od velikosti in pravne oblike podjetja (20% ali 25% velikim podjetjem – odvisno od razpisa, 30% malim in srednim podjetjem in 35% akademskim ustanovam in JRO). Sofinanciranje je možno izbranemu prijavitelju na razpisih Chips JU.
Končni upravičenci	Podjetja, zlasti lokalna/nacionalna mala in srednja podjetja ter novoustanovljena podjetja, JRO-ji in akademske ustanove na regionalni, nacionalni in ravni EU. Javni organi in velika podjetja lahko prav tako uporabljajo storitve kompetenčnega centra, vendar običajno niso glavne stranke.
Ocena finančnih sredstev	Do največ 700.000,00 EUR na leto za obdobje osmih let
Tip investicije - kategorije intervencij OP	Integralna sredstva – slovenska udeležba
Navezava na OP	/
Teritorialni vidik	Ukrep je namenjen celotni Sloveniji

7.4 Podporno okolje na področju tehnologij umetne inteligence

Na področju umetne inteligence (UI) bomo povezovali iniciative za raziskovanje, usposabljanje, načrtovanje in razvoj ter testiranje tehnologij UI. Pozornost bo posvečena podpornemu okolju za vzdrževanje ekosistema UI, ki je ključen pri podpori gospodarstvu ter uporabi tehnologij UI v novih produktih in storitvah, s čimer s ustvarja dodana vrednost in viša konkurenčnost Slovenije.

7.4.1 Predstavitev področja

UI že danes s svojimi rezultati vse bolj kroji naša življenja, kar pa se bo v prihodnje še potenciralo. UI predstavlja splošno uporabno tehnologijo, ki poskuša za razliko od drugih tehnologij v največji meri izvajati dejavnosti, ki so bile do pred kratkim omejene le na človeške zmožnosti in inteligenco. S tem prinaša neizmerni potencial za to, da prinese koristi posameznikom ter družbi in človeštvu kot celoti. Sistemi z uporabo metod UI omogočajo, da najdemo nove odgovore in rešitve na področjih, ki segajo od medicine, transporta, inženiringa, financ, zavarovanja, komunikacije in zabave, pa vse do sodnih postopkov, kazenskega pregona in zagotavljanja varnosti. Različne metode UI kot omogočitvene tehnologije vse bolj prodirajo v vse vrste proizvodov in storitev, ki imajo s svojim vse obsežnejšim in hitrejšim prodorom na trg potencial, da spreminjajo obstoječa razmerja na ekonomskem, pravnem in tudi političnem področju družbe. Hitrost in potencialni učinek uvajanja UI napoveduje družbene in geopolitične spremembe, ki bodo verjetno zaznamovale prihodnji razvoj celotnega sveta. Posamezne države zato temu področju namenjajo izjemno pozornost, saj nekateri napovedujejo, da kdor bo obvladoval UI, bo obvladoval svet.

Slovenija je maja 2021 sprejela temeljno strategijo na področju UI, in sicer Nacionalni program spodbujanja razvoja in uporabe umetne inteligence RS do leta 2025 (NpUI). S tem obsežnim programom aktivnosti želi Slovenija izkoriščati potencial, ki ga na področju UI vsekakor ima. Slovenija je na področju UI lahko izredno ambiciozna, saj izhaja iz več kot 40-letnih izkušenj izvajanja raziskovalnih aktivnosti in temu primernih mednarodno primerljivih raziskovalnih rezultatov na področju UI, kar ji daje prednost pred marsikatero razvito državo sveta. Slovenija zato glede na število prebivalcev premore razmeroma dovolj veliko število strokovnjakov,

izobraženih na področju UI, ki jih lahko z usmerjenimi in pametnimi podpornimi mehanizmi vpne v raziskave, razvoj in tudi v uvajanje UI v družbo.

V gospodarstvu je po nekaterih študijah uvajanje UI že danes med osrednjimi dejavniki povečanja dodane vrednosti proizvodov in storitev, v naslednjem srednjeročnem obdobju pa bo odločilni dejavnik dodane vrednosti in konkurenčnosti, saj vpliva na skoraj vse faze v verigi vrednosti. Ključni vpliv UI lahko pričakujemo predvsem na področju avtomatizacije industrijske proizvodnje v povezavi z robotizacijo. Njen prispevek bo v obliki inovativnih rešitev mogoče opaziti tudi na drugih področjih, kot so medicina, izobraževanje, sociala, transport, varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, varnost v kibernetnem prostoru in hibridne grožnje, blažitev posledic podnebnih sprememb, varnost v kibernetnem prostoru.

Slovenija prepozna UI kot tehnologijo, ki je med ključnimi dejavniki nadaljnje gospodarske rasti in razvoja že v Slovenski strategiji pametne specializacije (S4), ki temelji na statističnih podatkih o primerjalnih prednostih in na podjetniškem odkrivanju. Posamezni vidiki UI so tako vključeni v različne domene S4, kot so Pametna mesta in skupnosti s horizontalno mrežo IKT, Trajnostna pridelava hrane, Pametne tovarne in Zdravje-medicina, skupaj z drugimi omogočitvenimi tehnologijami (robotika, fotonika, tehnologije vodenja procesov). Ustrezna strateška razvojna inovacijska partnerstva (SRIP) že sodelujejo tudi v Evropski platformi za modernizacijo industrij znotraj pobude UI.

Kot je opredeljeno v NPUI Slovenija želi biti med vodilnimi članicami Evropske unije na področju razumevanja problematike razvoja in uvajanja UI. Dosedanje delo in izkušnje, zbrane predvsem v naši raziskovalni in visokošolski sferi, kažejo, da moramo dodatno okrepiti in nadgraditi s prenosom znanja v storitve in proizvode javnega sektorja in predvsem gospodarstva.

7.4.2 Opis ukrepa podpornega okolja za tehnologije (UI)

Za krepitev podpornega okolja za tehnologije UI, ki je ključen pri prenosu tehnologij UI v družbo, se načrtuje podpora vzpostavitvi in delovanju Kompetenčnega centra za umetno

inteligenco (KCUI). Namenjen je spodbujanju in prenosu vrhunskih tehnoloških kompetenc in zmogljivosti na področju UI za podporo gospodarski, znanstvenoraziskovalni, razvojni in inovacijski dejavnosti v Sloveniji. KCUI bo stičišče vrhunskih znanj, tehnologij, storitev in strokovnjakov s področja UI. Kot vstopna točka bo poskrbel, da so tehnologije UI vidne, dostopne, uporabne in ekspertno znanje dosegljivo različnim uporabnikom v Sloveniji. S spodbujanjem uporabe UI, krepitevijo ustreznih strokovnih znanj ter vzpostavljanjem potrebne infrastrukture se bo krepilo celotno verigo vrednosti in konkurenčnost različnih deležnikov v Sloveniji. KCUI je predviden konzorcij partnerjev (z enim koordinatorjem) s komplementarnim strokovnim znanjem.

Aktivnosti in cilji KCUI bodo:

a. Organizacijsko, finančno in administrativno vodenje KCUI

- zasnova in posodabljanje načrta dela KCUI, v katerem so med drugim definirani:
 - vsebinski načrt (ključni cilji konzorcija, ključne aktivnosti, tudi po posameznem konzorcijskem partnerju),
 - terminski načrt,
 - finančni načrt izvedbe, ki vključuje tudi podrobno opredelitev različnih virov financiranja, ki bodo zagotavljali delovanje KCUI,
- kadrovske, administrativne, finančne vodenje aktivnosti KCUI,
- koordinacijo aktivnosti konzorcijskih partnerjev,
- pripravo podrobnejših letnih načrtov dela,
- finančno in administrativno spremljanje ter poročanje po pogodbi o financiranju, vključno s poročanjem o doseganju ciljev v skladu z javnim razpisom,
- spremljanje napredka in merjenje doseganja učinkov/rezultatov projekta ter na podlagi ugotovitev prilagajanje/nadgrajevanje aktivnosti,
- evalvacijo delovanja KCUI.

b. Vzpostavitev podpornega okolja na področju umetne inteligence

- vzpostavitev vstopne točke v virtualni in fizični obliki, s pomočjo katere bodo deležniki na enem mestu pridobili relevantne informacije s področja umetne inteligence,
- vzpostavitev sodelovanja z različnimi ciljnimi skupinami – javno upravo, gospodarstvom, raziskovalnimi institucijami in institucijami znanja, civilno družbo, drugimi relevantnimi centri/hubi/stičišči in skupinami drugih zainteresiranih deležnikov (hackatoni in sodelovanje z zagonskimi podjetji)
- vzpostavitev mreže možnih ponudnikov svetovalnih storitev za uvajanje UI v poslovanje za podjetja,
- sledenje mednarodnim/evropskim trendom in praksam na področju umetne inteligence in posodabljanje aktivnosti KCUI glede na aktualne spremembe.

c. Strokovna podpora na področju umetne inteligence– zbiranje in prenos informacij, usposabljanje, svetovanje, prenos dobrih praks

- zbiranje in prenos informacij, usposabljanje, svetovanje, prenos dobrih praks vzpostavitev in upravljanje:
 - baze deležnikov na področju umetne inteligence,
 - virtualne in/ali fizične platforme znanja, ki vključuje knjižnico gradiv in relevantne informacije, na primer o najboljših praksah, trendih, aktualni zakonodaji in finančnih virih za spodbujanje uvajanja UI v poslovanje na domači in mednarodni ravni, poročilih o dognanjih relevantnih razvojnih in raziskovalnih projektov, razvitih orodjih, ki podpirajo razvoj in uvajanje UI, domačih, in tujih dogodkih, itd.,
- analitična strokovna podpora za razvoj in oblikovanje politik ter ukrepov (npr. spremljanje in raziskovanje potreb podjetij na področju UI, podpora pri vrednotenju in spremljanju

učinkov izvedenih ukrepov) in vzpostavitev sodelovanja z Ministrstvom za digitalno preobrazbo

- nudenje podpornih storitev, informacij in priporočil s področja umetne inteligence ministrstvu in drugim subjektom s področja javne uprave, npr. pri snovanju politik, pobud za bolj učinkovito podporo politik umetne inteligence, kot tudi medsebojno sodelovanje pri skupnih aktivnostih,
- sodelovanje z ministrstvi in njihovimi izvajalskimi organizacijami pri izvajanju ukrepov na področju umetne inteligence.

d. Povezovanje in mreženje

- povezovanje deležnikov na domači in mednarodni ravni za doseganje kritične mase znanja in zmogljivosti za nastajanje inovativnih rešitev ter za prijave skupnih projektov na različnih področjih umetne inteligence preko:
- proučitve vseh strateških razvojno-inovacijskih partnerstev (v nadaljevanju: SRIP), kompetenčnih centrov za razvoj kadrov z vplivom na umetno inteligenco in inovacijske mreže EIT skupnosti znanja in inovacij,
- sodelovanja in povezovanja s sorodnimi centri znanja in drugimi mehanizmi sodelovanja deležnikov vključno z demonstracijskimi centri na posamičnih vsebinsko sorodnih področjih na mednarodni, nacionalni, regionalni ali lokalni ravni,
- vzpostavitve povezave z nosilci (javne) raziskovalne infrastrukture na nacionalni ravni in v čezmejnem prostoru.

e. Mednarodno sodelovanje in povezovanje

- širitev znanja in ozaveščenosti med vsemi ciljnim skupinami o vlogi umetne inteligence,
- krepitev mednarodne prepoznavnosti Slovenije na področju umetne inteligence,
- oblikovanje celostne podobe/znamke KCUI za pozicioniranje Slovenije na nacionalnem/mednarodnem nivoju,
- promocija slovenskih rešitev na mednarodnem nivoju in priprava gradiva za enotno predstavitev proizvodov, storitev in rešitev s področja UI nacionalnih podjetij, javnega sektorja, raziskovalnih organizacij in drugih deležnikov za potrebe mednarodne promocije
- promocija in komuniciranje za ciljne skupine in širšo javnost (razvojne in promocijske konference, sodelovanje z mladimi, izobraževalnimi institucijami, subjekti inovativnega okolja), primeri dobrih praks,
- promocija in demonstracija rešitev in tehnologij na področju umetne inteligence za spodbujanje uvajanja v poslovanje in inoviranje.

f. Poglobljena strokovna podpora na področju umetne inteligence

- zbiranje in diseminacija informacij, usposabljanje, prenos dobrih praks usposabljanje in izobraževanje deležnikov z namenom pospeševanja uvajanja in tehnološkega razvoja UI v vseh ciljnih skupinah
- inovacijski peskovniki, prototipiranje
- usposabljanje in izobraževanje deležnikov o pravnih in etičnih okvirih pri razvoju, uvajanju in uporabi UI, vključno z vprašanji skladnosti s človekovimi pravicami,
- informiranje o tujih dobrih praksah in podpora pri prenosu dobrih praks iz tujine v Slovenijo in obratno,
- vzpostavitev nabora izobraževalnih orodij na področju umetne inteligence,
- informiranje o potencialnih, tekočih in izvedenih projektih na področju umetne inteligence.

7.4.3 Rezultati

Ukrep podpira vzpostavitev in delovanje KCUI, ki bo izvajal različne aktivnosti v podporo prenosu tehnologij UI v družbo.

Podporno okolje na področju tehnologij UI	
Ukrep	Vzpostavitev in delovanje KCUI
Namen ukrepa	Spodbujanje in prenos vrhunskih tehnoloških kompetenc in zmogljivosti na področju UI za podporo gospodarski, znanstvenoraziskovalni, razvojni in inovacijski dejavnosti v Sloveniji.
Ciljna skupina	Podjetja in raziskovalne organizacije (kot so univerze, fakultete, inštituti, zavodi ...) ter nevladne organizacije
Trajanje	2025-2029
Shema pomoči	Kompetenčni center izvaja različne vrste ukrepov: - Ni državna pomoč - Shema državnih pomoči – pomoč »de minimis« - pomoč za svetovanje v korist podjetij različnih velikosti,
Oblika pomoči	Dotacija
Upravičeni stroški / aktivnosti	Upravičeni stroški: <u>Ni državna pomoč:</u> - stroški plač in povračil stroškov v zvezi z delom, stroški za službena potovanja, stroški storitev zunanjih izvajalcev, stroški nakupa opredmetenih osnovnih sredstev, stroški nakupa neopredmetenih osnovnih sredstev, stroški najema opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev, stroški informiranja in komuniciranja, posredni stroški - Intenzivnost pomoči za sklope aktivnosti od a) do e) iz točke 7.4.2, ki ne predstavljajo državne pomoči za končnega prejemnika (podjetja), znaša do 100 % upravičenih stroškov. <u>pomoč »de minimis« za svetovanje v korist podjetij različnih velikosti,</u> - stroški plač in povračil stroškov v zvezi z delom, stroški storitev zunanjih izvajalcev, stroški naložb v opredmetena in neopredmetena osnovna sredstva, stroški uporabe osnovnih sredstev, stroški informiranja in komuniciranja, posredni stroški; - Intenzivnost pomoči po veljavni shemi de minimis za aktivnosti sklopa f) iz točke 7.4.2 znaša do 100 % upravičenih stroškov za končne prejemnike (podjetja).
Izvajalci	Konzorciji podjetij, zavodov, znanstveno raziskovalnih in akademskih organizacij, tehnoloških parkov, tehnoloških grozdov, razvojnih centrov in nevladnih organizacij in zunanji izvajalci.
Merila za izbor	Izvajalec bo izbran na javnem razpisu (pozivu) za KCUI v Republiki Sloveniji. Merila razpisa: <u>ustreznost:</u> usklajenost z razpisanimi cilji in aktivnostmi ter prispevek k dolgoročnim političnim ciljem, ustreznim politikam in strategijam ter sinergiji z dejavnostmi na evropski in nacionalni ravni; <u>izvedba:</u> zrelost predlaganega kompetenčnega centra, utemeljenost izvedbenega načrta in učinkovita poraba sredstev ter sposobnost prijaviteljev (konzorcija) kot celote za izvedbo predlaganega dela;

	• <u>vpliv</u>: obseg, v katerem bo projekt dosegel pričakovane rezultate in končne rezultate in v kolikšni meri bo projekt okrepil konkurenčnost in prinesel pomembne koristi za družbo;
Vsebina	KCUI bo izvajal naslednje sklope aktivnosti (7.4.2): • Organizacijsko, finančno in administrativno vodenje KCUI • Vzpostavitev podpornega okolja na področju umetne inteligence • Strokovna podpora na področju umetne inteligence– zbiranje in prenos informacij, usposabljanje, svetovanje, prenos dobrih praks • Povezovanje in mreženje • Mednarodno sodelovanje in povezovanje • Poglobljena strokovna podpora na področju umetne inteligence
Stopnja sofinanciranja	25-100% financiranje s strani Republike Slovenije z možnostjo sofinanciranja s strani gospodarskih subjektov (javno zasebno partnerstvo).
Končni upravičenci	Podjetja, zlasti lokalna/nacionalna mala in srednja podjetja ter novoustanovljena podjetja, RTO-ji in akademske ustanove ter NVO na regionalni in nacionalni ravni. Javni organi, in velika podjetja lahko prav tako uporabljajo storitve kompetenčnega centra, vendar običajno niso glavne stranke.
Ocena finančnih sredstev	Do največ 2.000.000,00 EUR na leto za obdobje petih let.
Tip investicije - kategorije intervencij OP	Integralna sredstva
Navezava na OP	/
Teritorialni vidik	Ukrep je namenjen celotni Sloveniji

Priloga 1

Opredelitev MSP

Podjetje

Podjetje je vsaka pravna ali fizična oseba, ki se ukvarja z gospodarsko dejavnostjo, ne glede na njeno pravno obliko. To zlasti vključuje samozaposlene osebe in družinska podjetja, ki se ukvarjajo z obrtjo ali drugimi dejavnostmi, ter partnerska podjetja ali združenja, ki se redno ukvarjajo z gospodarsko dejavnostjo.

Število zaposlenih in najvišje finančne vrednosti, ki določajo vrsto podjetja

1. Kategorijo mikro, malih in srednjih podjetij (v nadaljnjem besedilu: MSP) sestavljajo podjetja, ki imajo manj kot 250 zaposlenih ter letni promet, ki ne presega 50 milijonov EUR in/ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 43 milijonov EUR.
2. V kategoriji MSP se malo podjetje opredeljuje kot tisto, ki ima manj kot 50 zaposlenih in ima letni promet in/ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 10 milijonov EUR.
3. V kategoriji MSP se mikro podjetje opredeljuje kot tisto, ki ima manj kot 10 zaposlenih in ima letni promet in/ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 2 milijonov EUR.

Vrste podjetij, upoštevane pri izračunu števila zaposlenih in finančnih zneskov

1. „Neodvisno podjetje“ je vsako podjetje, ki ne izpolnjuje opredelitve partnerskega podjetja v smislu odstavka 2 ali povezanega podjetja v smislu odstavka 3.
 2. „Partnerska podjetja“ so vsa podjetja, ki ne izpolnjujejo opredelitve povezanih podjetij v smislu odstavka 3 in med katerimi obstaja naslednje razmerje: podjetje (podjetje višje v lastniški verigi) ima samo ali skupaj z enim ali več povezanimi podjetji v smislu odstavka 3 v lasti 25 % ali več kapitala ali glasovalnih pravic drugega podjetja (podjetje nižje v lastniški verigi).
- Vendar se podjetje lahko obravnava kot neodvisno, torej takšno, ki nima partnerskih podjetij, tudi če 25 % prag dosežejo ali presežejo naslednji investitorji, če ti investitorji posamezno ali skupaj niso povezani z zadevnim podjetjem v smislu odstavka 3:
- a. javne investicijske družbe, družbe za tvegani kapital, posamezniki ali skupine posameznikov, ki redno vlagajo lastniški kapital v podjetja, ki ne kotirajo na borzi (poslovni angeli), če je skupno vlaganje teh poslovnih angelov v isto podjetje manjše od 1 250 000 EUR;
 - b. univerze ali neprofitni raziskovalni centri;
 - c. institucionalni investitorji, vključno z regionalnimi razvojnimi skladi;
 - d. avtonomni lokalni organi z letnim proračunom manj kot 10 milijonov EUR in z manj kot 5 000 prebivalci.
3. „Povezana podjetja“ so podjetja, med katerimi obstaja eno naslednjih razmerij:
 - a. podjetje ima večino glasovalnih pravic delničarjev ali družbenikov v drugem podjetju;
 - b. podjetje ima pravico, da imenuje ali odstavi večino članov upravnega, upravljaljskega ali nadzornega organa v drugem podjetju;

- c. podjetje ima pravico, da izvaja prevladujoč vpliv nad drugim podjetjem na podlagi pogodbe, podpisane s tem podjetjem, ali določbe v statutu tega podjetja;
- d. podjetje, ki je delničar ali družbenik drugega podjetja, na podlagi sporazuma z drugimi delničarji ali družbeniki tega podjetja samo nadzoruje večino glasovalnih pravic delničarjev ali družbenikov v tem podjetju.

Domneva, da v podjetju ni prevladujočega vpliva, obstaja, če se investitorji iz drugega pododstavka odstavka 2 ne vključujejo, neposredno ali posredno, v upravljanje zadevnega podjetja, ne glede na svoje pravice kot delničarji podjetja.

Kot povezana se obravnavajo tudi podjetja, ki imajo z enim ali več povezanimi podjetji katero koli razmerje, opisano v prvem pododstavku, ali vsi investitorji iz odstavka 2.

Kot povezana podjetja se obravnavajo tudi podjetja, ki so med seboj povezana preko fizične osebe ali skupine fizičnih oseb, ki skupno delujejo, če opravljajo svojo dejavnost ali del svoje dejavnosti na istih upoštevni trgih ali na sosednjih trgih.

„Sosedni trg“ je trg za izdelek ali storitev, ki je na vertikalni razdelitvi trgov neposredno nad ali pod upoštevni trg.

4. Podjetje se ne obravnava kot MSP, če ima en ali več javnih organov neposredno ali posredno, skupaj ali posamezno v lasti 25 % ali več kot 25 % kapitala ali glasovalnih pravic, razen v primerih iz drugega pododstavka odstavka 2.

5. Podjetje lahko poda uradno izjavo o svojem statusu neodvisnega podjetja, partnerskega podjetja ali povezanega podjetja, vključno s podatki o najvišjih vrednostih iz člena 2. To lahko izjavi tudi, če je kapital razpršen tako, da ni mogoče natančno določiti, v čigavi lasti je, v tem primeru lahko podjetje v dobri veri izjavi, da lahko upravičeno

domneva, da eno podjetje ali več medsebojno povezanih podjetij skupaj nima v lasti 25 % kapitala ali več kot 25 % kapitala. Take izjave se podajo, ne da bi to vplivalo na preverjanja in preiskave v skladu z državnimi pravili in pravili Unije.

Podatki za določanje števila zaposlenih ter finančni zneski in referenčna obdobja

1. Podatki glede števila zaposlenih in finančnih zneskov so podatki, ki se navezujejo na zadnje potrjeno računovodsko obdobje in se izračunajo na letni osnovi. Podatki se upoštevajo od datuma zaključka računovodskih izkazov. Višina prometa se izračuna brez davka na dodano vrednost (DDV) in drugih posrednih davkov.

2. Če podjetje na dan zaključka računovodskih izkazov ugotovi, da je za preteklo leto preseglo zaposlitveni prag ali najvišje finančne vrednosti iz člena 2 ali da je padlo pod ta prag ali te vrednosti, izgubi ali pridobi status srednjega, malega ali mikro podjetja samo, če se to ponovi v dveh zaporednih računovodskih obdobjih.

3. V primeru novoustanovljenih podjetij, katerih računovodski izkazi še niso bili potrjeni, se podatki za uporabo izpeljejo iz ocene, opravljene v dobri veri med finančnim letom.

Število zaposlenih

Število zaposlenih ustreza številu letnih delovnih enot (LDE), tj. številu zaposlenih za polni delovni čas, ki so delali v zadevnem podjetju ali v imenu tega podjetja celo obravnavano leto. Delo oseb, ki niso delale celo leto, delo s krajšim delovnim časom ne glede na trajanje dela ter delo sezonskih delavcev se upošteva kot del LDE. Osebe podjetja sestavljajo:

- a. delojemalci;
- b. osebe, ki opravljajo delo za podrejeno podjetje in se po državni zakonodaji obravnavajo kot zaposleni;
- c. lastniki – upravljavci;
- d. partnerji, ki se redno vključujejo v dejavnost podjetja in imajo koristi od finančnih prednosti podjetja.

Vajenci ali študentje, vključeni v poklicno usposabljanje na podlagi vajeniške pogodbe ali pogodbe o poklicnem usposabljanju, niso del osebja. Trajanje materinskega ali starševskega dopusta ni všteto.

Določitev podatkov o podjetju

1. Za neodvisna podjetja se podatki, tudi o številu zaposlenih, določajo izključno na podlagi računovodskih izkazov tega podjetja.

2. Za podjetje, ki ima partnerska podjetja ali povezana podjetja, se podatki, tudi glede števila zaposlenih, določijo na podlagi računovodskih izkazov in drugih podatkov podjetja oziroma na podlagi konsolidiranih računovodskih izkazov podjetja ali računovodskih izkazov, v katere je podjetje vključeno s konsolidacijo, če ti obstajajo.

Podatkom iz prvega pododstavka je treba prišteti podatke za vsako partnersko podjetje zadevnega podjetja, ki se z vidika lastniške verige nahaja neposredno nad ali pod zadevnim podjetjem. Vsota podatkov za skupino je sorazmerna z deležem kapitala ali glasovalnih pravic (kar je veje). Za navzkrižna lastništva velja višji odstotek.

Podatkom iz prvega in drugega pododstavka je treba prišteti 100 % podatkov za vsako podjetje, ki je neposredno ali posredno povezano z zadevnim podjetjem, če podatki niso bili že vključeni v konsolidacijo računovodskih izkazov.

3. Podatki o partnerskih podjetjih zadevnega podjetja za uporabo odstavka 2 izhajajo iz njihovih računovodskih izkazov in drugih podatkov v konsolidirani obliki, če ti obstajajo. Tem se prišteje 100 % podatkov za vsa podjetja, ki so povezana s temi partnerskimi podjetji, razen če njihovi računovodski podatki niso bili že vključeni s konsolidacijo.

Podatki o podjetjih, povezanih z zadevnim podjetjem, izhajajo za uporabo istega odstavka 2 iz njihovih računovodskih izkazov in drugih podatkov v konsolidirani obliki, če ti obstajajo. Tem podatkom se sorazmerno prištejejo podatki vsakega morebitnega partnerskega podjetja tega povezanega podjetja, ki se z vidika lastniške verige nahaja neposredno nad ali pod zadevnim podjetjem, razen če niso bili ti podatki že vključeni v konsolidirane računovodske izkaze v odstotku, ki je najmanj sorazmeren z odstotkom, ugotovljenim na podlagi drugega pododstavka odstavka 2.

4. če v konsolidiranih računovodskih izkazih ni podatkov o osebju zadevnega podjetja, se število zaposlenih izračuna s sorazmerno vsoto podatkov za partnerska podjetja ter s prištevanjem podatkov podjetij, s katerimi je zadevno podjetje povezano.